

The Balochi Language Project, Uppsala

University, Sweden

بلوچي زبان و ليزانكي ديوان، اوپسالا يونيورسيٽي، سويڊن

e-mail: carina.jahani@lingfil.uu.se

مڙاهدارين وانوڪان!

انچش كه شما سهيگ ايت، ڪم ۽ وهڊ پيسر مان سويڊنا، چه اوپسالا يونيورسيٽي بلوچي زبان و ليزانڪي بڻجائئي ڪارمستر پروپيسر ڪارينا جهاني، سڊڪ آزات و آريز داديارئي نيمگا په بلوچي نيشتاري رهبندي ٽچڪتر و واناڪتر ڪنگا لهٽين پيشهاد ڪنگ بوتگات. آ پيشهادڪنوڪاني دلستڪين واهگ ات كه نيشتاري رهبندي ٽچڪ و راست و شايگانتر ڪنگا، نامدار و زانتڪارين زبانزانت و ڪلمڪار يڪجا بيبنت و په همشئوري و همدستي اے ڪارا ديما بيرنت.

پميشا، ڪون هم ۽ نوڪين رهبندي لهٽين نيشتانڪ په بلوچ زانتڪار و ڪواسان راه دنيگ بوتنت كه اے پيشهاداني باروا وتي ڪرانڪيمتتين المي سر و سوچ و شئور و سلاهان بدبنت. پيشهادئي رنوان دنيگا ايند، ٿيلپون، ايميل و اسڪايبئي سرا هم ڪون بازين ڪچيني زبانزانت، نڪار و نيبسڪاران ڊراجين شئور و سلاهي ڪپ و ٿران بوتنت.

سئي و چار ماهئي ودارا رند، چه بلوچ سرڊگارئي دوين بهران، چه اروپا و چه مزنهوري جهمندين بازين زبانزانت و ڪلمڪاراني نيمگا رستگين پستو، په نيشتاري نوڪين رهبندي پيشڪنوڪان يڪ مزنين دلبيدي ات.

بازين نامدار و زانتڪارين نيبسڪار و زبانزانتاني شئور و سلاها رند، سال 2014 ئي مارچي 26-28 ئي روچان مان سويڊنا، اوپسالا يونيورسيٽي بلوچي زبان و ليزانڪي بڻجاءا، چه بازين ٿيه و سرڊگاران بلوچ ليزگر و زبانڪواس، نڪار و دربرجاهاني استاد، بلوچي ليزتاكاني شنگڪار و هوالگر و ليزڪاراني يڪ ياتمانين ڪنپرانسي بوت.

اے سئي روچي ڪنپرانسا، ڪچيني زانتڪار و بهرزوروڪان په واهگ و دلواهي نوڪين نيشتاري رهبندي سرا ڪند و نند و ڪپ و ٿران ڪت. بازين پيشهادي يلنو ڪنگ بوتنت و

کنپرانسا بهرزورۆکانی لهتین نۆکین پێشنهاد هم مانتنت. چه اے کنپرانسے زانتکارین بهرزورۆکانی تپاکین شئور و سلاه و همتوارین منگا رند، نۆکین رهبندهمیش انت که شمے دیمانت.

اوپسالا یونیورسیٹیئے بلوچی زبان و لیزانکئے بجاها شئور کتگ که په همه زوتان لهتین کتاب، نۆکین نیشتاری رهبنده چاپ و شینگ کنگ ببت. نون چه همه کتابان، په درور لهتین نیشتانک در چتگ و نۆکین رهبنده نیشتگ و په شما پیش کنگا این.

کنپرانسئے منتگین نبشتاری رَہبند اِش اِنْت:

بلوچئیے بُندر و بنداتی آب:
آ، ا، ب، پ، ت، ٹ، ج، چ، د، ڈ، ر، رُ، ز، ژ، س، ش، ک، گ،
ل، م، ن، و، وُ، ہ، ی، ے

بلوچئیے بُندری لئوزانی (حروف، letter) نام:
آ، الپ، بے، پے، تے، ٹے، جے، چے، دے، ڈے، رے، رُے،
زے، ژے، سے، شے، کے، گے، لے، مے، نے، وے، وُ، ھے،
یے، ے

بلوچئیے در آمدین لئوز:
ث، ح، خ، ذ، ص، ض، ط، ظ، ع، غ، ف، ق

بلوچئیے در آمدین لئوزانی نام:
ثا، حا، خا، ذال، ساد، ضاد، طا، ظا، عین، غین، فے، قاف

تئواردارین لئوز:

آ :á سارتین آپ (sártén áp)

ا :a انار (anár)

ا :o شُما (shomá) هاسین هالتانی تھا «و» نبیسگ بیت، من و
تئو (man o taw)

ا e: امبری (embari)، اِگدر ekkadar

و u: لَجَّے جو (lajjay ju)

ی i: زھیر (zahir)، شیر (shir)

و 6: اے گونڈین نشان «ٷ» (کہ چنگلو گوشک بیت) «و» اے
سربرا ایر کنگ بوتگ، چش کہ: کوہ (kóh)، روچ (róch)،
بلوچ (Balóch)، گون (gón)
اے نشان گردی نبشتھے رہندا هم زورگ بوتگ و مان
«یونی گوڈا» مان انت.

ی 6: ادا هم «ٷ» اے نشان «ی» اے سربرا ایر کنگ بوتگ، چش
کہ: سارتین آپ (sártén áp)، دیم (dém)، ریم (rém)،
اے وشین هوا (é wasshén hawá)

ی 6: اے سئیل (sayl)، کئیل (kayl)، بیئت (beyayt)،
مئے برات (may brát)، کئے گوشیت (kay gwashit)،
روچے رژن (róchay rozhn)

و aw: هئور (hawr)، کئور (kawr)، شئور (shawr)
پہ توکی ی (é) و اے (ay) اے نبیسگا بچاریت:
جنگلے شیر (jangalay shér)،
پازلے شئیر (Pázolay shayr)،
دیمی آپسر (démí ápsar)،
دیمی کشت (بزان کشتے کہ گون هئورا آپ دئیگ بیئت)
(daymi kesht)

اے مال، بھرین مال انت (آ مال کہ بھر بوتگ انت) و چہ بھرئینا
(مکسد چہ بھرئینے مُلکا) آرگ بوتگ انت.
(é mál bahrén mál ant o cha Bahrayná árag
butagant)

پہ توکی و (ó) و ئو (aw) ئے نبیسگا بچاریت:
ما هۆریگا کار کنین (má horigá kára kanén)،
هئور گواریت (hawra gwárit)،
کۆر نگدنت (kóra nagendant)،
باندا کئور هار کنت (bándá kawr hára kant)

1: سیاہگئے اے رَہبندا الپ، «همزه و زبرئے» بدلا کار گِرگ
بوتگ. گون الپئے کارمرز کنگا، همزهانی بازین تکرار گار
بنت. چُش کہ: رُچ – رُچا (róch – róchá)،
شپ – شپا (shap – shapá)،
هانی هانیا (Háni – Hániá).

2: «و» «همزه و پیش» ئے بدلا زورگ بوتگ، چُش کہ: من و
تئو (man o taw)، رُچ و شپ (róch o shap).

3: «همزه و زیر» ئے بدلا، ئے (ay) کار بند بیت:
جنگائے شیر (janggalay shér)،
پازلئے شیر (Pázolay shayr).

4: توکی همزه:

اے ہمزه، «و» و «ی» نے پیسرا کئیت چُش کہ: **ھنور** (hawr)،
 ڈٹول (dhawl)، کئیل (kayl)، **مئیار** (mayár)، **زئیت** (zayt)،
 آ کئیت بله **تئو مئیا** (á kayt bale taw mayá).

5: «ئے ay» نے تئوار اگن «ہست» و «بئینگ» نے مانایا بدنت،
 جتا نبیسگ بیت، چُش کہ: **تئو کئے ائے** (taw kay ay)؟
 اگن تئو **جئند نہ ائے**، **گڑا بگوش کہ کئے ائے**؟
 (agan taw Jiand na ay, gorhá begwash ke kay ay?)

6: «یی yi»: اے دوین (ی) همؤدان کارمرز بنت کہ چہ
 «ائی» نے تئوارا جتا أنت، چُش کہ: «اسرائیل» و «آئید» (پیسرا
 «آئید» و «اسرائیل» نبیسگ بوتگ أنت).
 هر رُچے کہ **اسرائیلی** و **پلستینی** سُهَل کنت، آ رُچ آسانی **آئید**
 انت.

(har róché ke Esráyili o Pelestini sohl kanant, á
 róch áyáni ayid ent)

7: «م - ن - ب» نے جتا نبیسگ: اے نبشتاری رَهبندا، «م - ن -
 ب» **ھکم و پرمانی**، یا **مکن کنگی گالانی** تھا جتا نبیسگ نبت،
 چُش کہ: **مگنت**، **نکنت**، **پکنت**، **مرئوت**، **برئوت**، **بیار**.
 «ی» نے پیسرا **گون** «ئ» نبیسگ بنت، چُش کہ: **مئیار**، **نئیاریت**.
 «ا» نے پیسرا جتا نبیسگ بنت، چُش کہ: **نہ انت**، **مہ اوشت**.

8: «آن یا آن»: پیشا لھتینا «آن» و لھتینا «آن» نبشتگ، بله اے
 رھبندا «آن» **زورگ بوتگ**، چُش کہ:
 اے **من آن** کہ **پہ وت آن** (é man án ke pa wat án)
 اے **من آن** کہ **چہ وت بیوت نہ آن**

(é man án ke cha wat béwat naán)
من آ جنین آن کہ چہ مردینان کمتر نہ آن
(man á janén ke cha mardénán kamter naán)

9: «ایت» it: مان اے رَہبندا، «ایت» جتا نیسیگَ نبیت، شاہو پرَ
تریت (Sháhó pera tarrít). دادشاہ، چہ وتی بیرا سرَ نگوزیت
(Dádsháh, cha wati bérá sara nagwazit)
آ کہ مردِ انت، گونِ ہونیا ہمزانِ نندیت
(á ke mard ent gón hóniá hamzána nanendit)

10: «ایت ét»: لہتین جاہان، پیسرا، کارگالانی آہرا نیسیگَ
بوتگ بلہ ما اے رَہبندے تہا نزرُتگ و ایشیے جاہا "ے"
کارمرزَ کنین، چُش کہ: اے شرینِ ٹیکے (é sharrén thékié)،
آ مردِ شرینِ مردے (á mard sharrén mardé)،
آ چہ مئے ہمراہانِ یگے (á cha may hamráhán yakké) .

11: «آت، انت، انت»: اے گالوار و تئوارانی نیسیگَ چُش انت
کہ اگن «ہست» و «بئیگ» ئے مانایا بدنت، جتا نیسیگَ بیت،
چُش کہ: آسا آت کہ مان آ جنگا پہ مردی مُرت
(Ásá at ke mán á jangá pa mardi mort)

یا کہ کارگالے گون «گ» ہلاس بییت. چُش کہ: آتگِ انت
(átkagant)، بُرتگِ انت (bortagant)،
گُشتگِ انت (koshtagant) .
چاکر سہاکئے «سئوگات» نامینِ اسپِ مئیگِ انت و ہَمَلِ جیندئے
«سیاہ» نامینِ اسپِ شمئیگ

(Chákar Sahákay “Sawgát” námén asp mayg ent o
Hammal Jianday “Syáh” námén asp shomayg)
آ مئیگ **انت**، و اے دگہ آیانیگ **انت**
. (á mayg ent o, é dega áyánig ant)

12: زبرئے تئوار کہ بلوچی زبانا هست انت گون زبر نبیسگ
بیت. لاتینئے تھا اے زبرئے نشان «a» انت: چش کہ:

چاکرا کہ گوهرام دیست، آییا مان کلاتئے پیشجاہا **کدم** جت
Chákará ke Gwahrám dist, áyiá mán kalátay
péshjáhá kadama jat

تئو کہ کائیے **من** روان
Taw ke káyay mana rawán

لاتینیئے الپبا و آیانی تنوار:

Áá, Aa, Bb, Cc, Dd, Éé, Gg, Hh, Ii, Jj, Kk. Ll, Mm,
Nn, Óó, Pp, Rr, Ss, Tt, Uu, Ww, Yy Zz

Ch/ch, Sh/sh, Zh/zh په (چ، ش، ژ) کارمرز بنت.
cch, ssh, zzh اگن گون تشدید ببنت.

Dh/dh, Rh/rh, Th/th (ڌ، ڙ، ٺ) کارمرز ببنت.
ddh, rrrh, tth اگن گون تشدید بببنت.

é په «پ» چش که: é mard, bér, dér, chérá
ó په «و» چش که: róch, nód, sór

ay په «ئی» چش که: layb, ayb, aysh, may, tay

aw په «ئو» چش که: haw, rawt, hawr, dhawl, kawr
لاتین الپبائے رد و بند:

Á/á: áp, bárt, má o shomá, kár

A/a: aps, anbár, kallag, hawr, kawl

B/b: bar o bahar, brát, Bráhém,

Ch/ch: chokk, chamm, hech (cch: macch, mocch)

D/d: dam, kadam, mardom, sad, pád

Dh/dh: dhat, dhagár, dhong

(ddh: addh, dhaddh)

E/e: edán, gerag, ejázat, esht

É/é: bér, dér, rém, sér, séth

G/g: gerag, grádag, gap, gwam o gég

H/h: habar, hál, har, hák, hór

I/i: ingor, bit, eshi, disti

J/j: jámag, jakkag, jam, jest, jammáz

K/k: kár, kapag, korrag, kalamkár

L/l: layb lézg, ladh, lál, lell, kobl
 M/m: mardom, man, már, mahár, dam
 N/n: nun, nést, napt, mannag, ná
 O/o: orhe, god, shomá, godhá, morg
 Ó/ó: róch, mótk, ódá, bód
 P/p: pád, pet, pári, próshag, bapp
 R/r: rawag, ráz, rédag, róch, rad, radkár
 rh: gorhá, marhá, orhe
 S/s: sar, sád, sad, sásár, sámán, master
 Sh/sh: shahr, shár, shahmát, shokr, shamóshag
 (ssh: kasshag, bassh)
 T/t: taw, tár, tahár, tás, tahl, tahm
 Th/th: thál, thokkor, tháppig, káthár (tth: batth,
 katthag)
 U/u: ju, ruh, but, zut, dur, sur
 W/w: warag, wapsag, hawr, mawar, wád, kawsh,
 wár
 Y/y: yár, mayár, kayt, tayár, shaytán
 Z/z: zár, zarr, zer, zurag, zór
 zhamb, ‘Zh/zh: zháng, zhámbalénag, zhambá
 zhand, (zzh: hozzhár)

جہلئے نبشتگین گالانی رہبندا پجاریت:

بلوچ، بلوچا، بلوچئے، بلوچے، بلوچیا، بلوچیئے، بلوچان،
بلوچانی

بلوچ بلوچا آزارِ ندنت، کہ بلوچئے دود نہ انت. بلوچے کہ بلوچیا
آزارِ دنت، چہ بلوچیئے ربیتا در انت. بلوچان، بلوچانی ازت
داشتگ.

کار، کارا، کارئے، کارے، کاریا، کاریئے، کاران، کارانی
کارے کہ بنگیج کنئے، آ کار و ت کارئے راہا گیشینیت. چشین
کارے مکن کہ آ دگہ کاران ہراب بکنت و کارانی راہا بے پد
بکنت.

ورنا، ورنایا، ورنائے، ورنایے، ورنایا، ورنایئے، ورنایان،
ورنایانی

ورنا، ورنایا شگانِ نجت، ورنائے شری پہ ورنایے، ورنایا
ہراب نکنت. پہ ورنایان ورنایئے ہمت، ورنایانی براہ انت.

کیتو، کیتوا، کیتوئے، کیتوے، کیتویا، کیتویئے، کیتوان، کیتوانی

مزنن بچک
گونڈن چک
سردن آپ
گرمین روج
ورناین جنک
گرم، گرمین، گرمتر، گرمترین
وش، وشین، وشتر، وشترین

من، منا، منی، منیگ
تو، ترا، تئی، تئیگ
ما، مارا، مئے، مئیگ
شما، شمارا، شمئے، شمئیگ
اے، اشیاء، اشیئے، اشیئیگ
(اے کہ اشیاء زرتگ، اشیئیگ نہ انت)
آ، آبیاء، آبیئے، آبیئیگ
(آ پیرین مرد کہ آبیاء چش گوشت آبیئے پت ات، پتا چہ چگا ہما
چیز بُرت کہ آبیئیگ نہ ات)

اے، اِشان، اِسانی، اِشانِیگ

(اے ہما آنتت کہ اِشان شام وارِتگات و گون وت سراروک
بُرتگاتنت کہ اِشانِیگ نہ آنتت)

آ، آیان، آیانی، آیانیگ

(آ کہ آیان مالواری کُتگ ات آیانی نام دپترانِ نمانیت و وشنامی
آیانیگِ نبیت)

زردن، زردت، زردی، زردن، زردو، زردش

(زردن کہ پہ زردت بزرت جانا آشوپ کپیت

تئی ڈگان، زردن آزینت

زردی پہ من گواہ ندنت

زردن چہ تئی نوشیا ریش بوت.

زردو کدی پہ ما رازیگِ نبیت!

زردت پہ دگران و اہانیگِ انت پہ ما نہ)

کارن کت، کارت کت، کاری کت، کارن کت، کارو کت، کارش
کت.

كجائڻ ديست، كجائڻ ديست، كجائڻ ديست، كجائڻ ديست، كجاو
ديست، كجائڻ ديست.

پسئوآن دات، پسئوآت دات، پسئوآ دات، پسئوآن دات ، پسئوآو
دات ، پسئوآش دات.

ڊيمرئوآن ڳٽ ڊيمرئوآت ڳٽ ، ڊيمرئوآي ڳٽ، ڊيمرئوآن
ڳٽ ، ڊيمرئوآو ڳٽ، ڊيمرئوآش ڳٽ.

ڪنگ: ڪنان، ڪنئ، ڪنت، ڪنڻ، ڪنڀت، ڪننت (نڪنان... بڪنان...
مڪنان...)

دئڱ: دئيان، دئئ، دنت، دئڀن، دئڀت، دئڀنت (ندئيان...
بدئيان... مدئيان... ندئڀنت)

رئوگ: رئوان، رئوئ، رئوت، رئوڀن، رئوڀت، رئونت
(نرئوان... برئوان... مرئوان... ٻرئونت)

آيگ: ڪايان، ڪايئ، ڪاڀت، ڪاڀن، ڪاڀت، ڪاڀنت (نئايان...
بيايان... مئايان، نئايڀنت..)

گندگ: گندان، گندئ، گندڀت، گندڀن، گندڀت، گندنت (نگندان...
بگندان... مگندان...)

اؤشتگ: اؤشتان، اؤشتئے، اؤشتیت، اؤشتین، اؤشتیت، اؤشتنت
(نه اؤشتان... بؤشتان... مه اؤشتان...)

کنگ: من کت (کتنت)، تئو کت (کتنت)، آييا کت (کتنت)، ما
کت (کتنت)، شما کت (کتنت)، آيان کت (کتنت) (نکت...)

دئىگ: من دات (دانتت)، تئو دات (دانتت)، آييا دات (دانتت)، ما
دات (دانتت)، شما دات (دانتت)، آيان دات (دانتت) (ندات...)

رئوگ: شُتان، شُتئے، شت، شتین، شتیت، شتنت (نشتان...)

آيگ: آتکان، آتکئے، آتک، آتکین، آتکیت، آتکنت (نياتکان...)

گندگ: من ديست (ديستنت)، تئو ديست (ديستنت)، آييا ديست
(ديستنت)، ما ديست (ديستنت)، شما ديست (ديستنت)، آيان
ديست (ديستنت) (نديست...)

اؤشتگ: اؤشتاتان، اؤشتاتئے، اؤشتات، اؤشتاتين، اؤشتاتيت،
اؤشتاتنت (نه اؤشتاتان)

کنگ: من گُتگ (گُتگانْت)، تئو گُتگ (گُتگانْت)، آييا گُتگ
(گُتگانْت)، ما گُتگ (گُتگانْت)، شما گُتگ (گُتگانْت)، آيان
گُتگ (گُتگانْت) (نکتگ...)

دئیگ: من داتگ (داتگ أنت)، تئو داتگ (داتگ أنت)، آییَا داتگ
(داتگ أنت)، ما داتگ (داتگ أنت)، شما داتگ (داتگ أنت)، آیَان
داتگ (داتگ أنت) (نداتگ...)

رئوگ: شُتگ آن، شُتگائے، شُتگ، شُتگ این، شُتگ ایت،
شُتگ أنت (نَشُتگ آن...)

آیگ: آتگ آن، آتگائے، آتگ، آتگ این، آتگ ایت،
آتگ أنت (نیاتگ آن...)

گندگ: من دیستگ (دیستگ أنت)، تئو دیستگ (دیستگ أنت)، آییَا
دیستگ (دیستگ أنت)، ما دیستگ (دیستگ أنت)، شما دیستگ
(دیستگ أنت)، آیَان دیستگ (دیستگ أنت) (ندیستگ...)

اؤشتگ: اؤشتاتگ آن، اؤشتاتگائے، اؤشتاتگ، اؤشتاتگ این،
اؤشتاتگ ایت، اؤشتاتگ أنت (نه اؤشتاتگ آن)

کنگ: من کُتگات (کُتگ أنت)، تئو کُتگات (کُتگ أنت)، آییَا
کُتگات (کُتگ أنت)، ما کُتگات (کُتگ أنت)، شما کُتگات
(کُتگ أنت)، آیَان کُتگات (کُتگ أنت) (نکُتگات...)

دئیگ: من داتگات (داتگ أنت)، تئو داتگات (داتگ أنت)، آییَا
داتگات (داتگ أنت)، ما داتگات (داتگ أنت)، شما داتگات
(داتگ أنت)، آیَان داتگات (داتگ أنت) (نداتگات...)

رئوگ: شُتگ آنان، شُتگائے، شُتگات، شُتگ اتین، شُتگ ایت،
شُتگ أنت (نَشُتگ آنان...)

آیگ: آتگ آتان، آتگ آتئ، آتگ آت، آتگ آتین، آتگ آتیت،
آتگ آتنت (نیاتگ آتان...)

گندگ: من دیستگ آت (دیستگ آتنت)، تئو دیستگ آت
(دیستگ آتنت)، آیا دیستگ آت (دیستگ آتنت)، ما دیستگ آت
(دیستگ آتنت)، شما دیستگ آت (دیستگ آتنت)، آیان دیستگ آت
(دیستگ آتنت) (ندیستگ آت...)

اؤشتگ: اؤشتگ آتان، اؤشتگ آتئ، اؤشتگ آت،
اؤشتگ آتین، اؤشتگ آتیت، اؤشتگ آتنت (نه اؤشتگ آتان)

کنگ: من بکتین (بکتیننت)، تئو بکتین (بکتیننت)، آیا بکتین
(بکتیننت)، ما بکتین (بکتیننت)، شما بکتین (بکتیننت)، آیان بکتین
(بکتیننت) (مکتین...)

دئیگ: من بداتین (بداتیننت)، تئو بداتین (بداتیننت)، آیا بداتین
(بداتیننت)، ما بداتین (بداتیننت)، شما بداتین (بداتیننت)، آیان
بداتین (بداتیننت) (مداتین...)

رئوگ: بشتینان، بشتینئ، بشتین، بشتینین، بشتینیت، بشتیننت
(مشتینان...)

آیگ: بیاتکینان، بیاتکینئ، بیاتکین، بیاتکینین، بیاتکینیت،
بیاتکیننت (میاتکینان...)

اؤشتگ: بؤشتاتینان، بؤشتاتینئ، بؤشتاتین، بؤشتاتینین،
بؤشتاتینیت، بؤشتاتیننت (مه اؤشتاتینان...)

وَشَّ أَنْ، وَشَّ ائِءَ، وَشَّ اِنْتِ، وَشَّ اِيْنِ، وَشَّ اِيْتِ، وَشَّ اَنْتِ
وَشَّ نَهَانَ، وَشَّ نَهَائِءِ، وَشَّ نَهَانْتِ، وَشَّ نَهَائِيْنِ، وَشَّ نَهَائِيْتِ، وَشَّ
نَهَانْتِ

بَلَّوْجِءِ أَنْ، بَلَّوْجِءِ ائِءِ، بَلَّوْجِءِ اِنْتِ، بَلَّوْجِءِ اِيْنِ، بَلَّوْجِءِ اِيْتِ، بَلَّوْجِءِ اَنْتِ
بَلَّوْجِءِ نَهَانَ، بَلَّوْجِءِ نَهَائِءِ، بَلَّوْجِءِ نَهَانْتِ، بَلَّوْجِءِ نَهَائِيْنِ، بَلَّوْجِءِ نَهَائِيْتِ، بَلَّوْجِءِ
نَهَانْتِ، بَلَّوْجِءِ نَهَانْتِ

وَشَّ اَتَانَ، وَشَّ اَتَائِءِ، وَشَّ اَتِ، وَشَّ اَتِيْنِ، وَشَّ اَتِيْتِ، وَشَّ اَتَنْتِ
وَشَّ نَهَاتَانَ، وَشَّ نَهَاتَائِءِ، وَشَّ نَهَاتِ، وَشَّ نَهَاتِيْنِ، وَشَّ نَهَاتِيْتِ، وَشَّ نَهَاتَنْتِ،
وَشَّ نَهَاتَنْتِ

اِءَا اَتَانَ، اِءَا اَتَائِءِ، اِءَا اَتِ، اِءَا اَتِيْنِ، اِءَا اَتِيْتِ، اِءَا اَتَنْتِ
اِءَا نَهَاتَانَ، اِءَا نَهَاتَائِءِ، اِءَا نَهَاتِ، اِءَا نَهَاتِيْنِ، اِءَا نَهَاتِيْتِ، اِءَا نَهَاتَنْتِ

پہ درور پیش گتگین نبشتانکانی دُرچ، اِس اَنت:

۱- چہ تُنّاپین ثرانا: نبشتانکے «سِدیک آزات»

۲- چہ مہر ہوماشا: اولی بھر «گنی پرواز»

۳- چہ اُمیتانی زرگواتا: لہتین شئیر «آزیز دادیار - بلوچ»

۴- پاسے گون چُگان (واجہ پنچکشے گیدی کسّہ).

۵- یوہنائے اِنجیل: اولی بھر «چہ اِنجیلے نوکین ترجمہا».

چہ تُنّاپین ثرانا

سِدیک آزات

دانکے پہ آزات جمالِ دینیئے یاتمانا

گھین پدِریچئے ورنایان

چو گرانہ بیہرِیزیت

مئے یات و یاتگیریا

آزات جمالِ دینیئے یاتگیریا، مروچِیگین اے دیوانا منا ہمایئے
جندئے اے شئیر، گیر آیکا اَنت. منی ہئیالا ما ہچبر پہ دل سِتک
اے باروا پگر نکتگ کہ بلوچی لبزانک و شائریئے آسمانئے اے
روشنائین استارا، زبان و لبزانک، دود و ربیدگ و اِزم و

میوزیکئے زندگی دارگ و دیما برگا، وتا چتورین سگی و
سوریانی کورہا سوتکگ و بریتکگ. بلوچی لبزانکئے اے
سرمچار و تمردین شہیدا، پہ زبان و لبزانکئے بیئرکئے بُرز و
بلند کنگا وت چتورین سگی و سوری سگتگ انت:

کہ ما جنورین شپان گوازینتگ

شپ و روچ چیر آسمانا

پہ بے چاشتی و بے شامی

گون ئن و گزنگین لٹان

باز مردم بلکین آرات جمال دینئے شیرانی تھا بنیان بوتگین اے
اھوالان شائریئے وشگپی بلیکنت، بلہ راستین ہبراش انت کہ چہ
ہما روچا کہ کوئیٹھئے «لٹھانہئے» چگاسجاھا، اییا بلوچیئے
بیئرک زرتگ و در کپتگ، وتی زندئے دراہین آرام و آسودگی
پہ بلوچیا گربان کتگ انت. سال ۱۹۷۱ کہ من کوئیٹھئے
مزن دربرجاھا (college) شتان، آرات جمال دینی گون دگہ بازیں
سنگتان کوئیٹھئے بنامین پئوجی آزارجاھا «گلی کنیمپئے» بندیگ
ات، گوشت «گلی کنیمپئے» بندیھانہا آراتش لٹ و شلاک جت کہ
ایئے پنام پرچے «آرات» انت و آ پرچے بلوچی زبانا شائری
کنت و ماھتاک و دگہ تاکبند چاپ و شینگ کنت. ما چہ وتی
مسترین سنگتان اے کسہ ہم اشکتگات کہ «گلی کنیمپئے» آزار
جاھا آراتئے ہمراھیا اے دگہ بلوچ بندی اش برپانی سرا و اپینتگ
و ازینت داتگ انت. آ اش دو سئے روچا، یگین جاھا بستگ و
برپانی سرا اوشتارینتگ انت کہ اشیئے نتیجھا، آیانی پاد گوات

گپتگ و ٹرگتگ و ہون ریچ بوتگ آنت، بلہ اے سرمچاران ہچبر
چہ وتی کتگین کئوم دؤستی کاران پشومانی زاہر نکتگ و
دراہین آزیئت ایش پہ مردی سگتگ آنت.

گون من، آرات جمالدينے دیدار و سنگتی سال 1962 یا کمے
رندترا ہما و ہدا بوت کہ ابدلکریم شورشا چہ کوئیٹھا بلوچی زبانا
اولی ہپتگی ہالتاک «نوکین دئور» بنگیچ کتگ آنت و رندا آرات
جمالدينی آییئے شوںکار بوتگ آت. ما نوک و رنا اتین و سیاسی و
پگری درگتا ہم ناہتہ اتین، ہمیشا ہر و ہد کہ مؤہ رسیت، بیگاہان
نوکین دئورے کارگسا (دپتر) شت و پہ وتی سیاسی، لبزانکی و
راجدبری زانتکاریئے گیش کنگ و زندئے رپک و راہانی ہیل
گرگا، گون آراتا دیوان و گند و نندکت.

چیزے و ہدا رند، ما اے ہبر مارت کہ آییئے کارگسا رنوگ و
ایگ و گون آیا دیوان و مجلس کنگا، اے ہالتاکئے کار مہتل
بیت. ہمیشا ما آیا مشورہ دات کہ آ وتی ہالتاکئے کاران مارا ہور
بکنت و چہ ما کار ببندیت. آ سکّ وش بوت و پہ واہگ مارا
ہالتاکئے کارانی باروا استادئے ڈئولا سر و سوچی کت و کاری
پر مات.

اے ڈئولا، ما آییئے گمگار بوتین و چیزے و ہدا رند، مئے نیاما
مستری و کستریئے پرک کمتر بوت و ما دوست بوتین و چہ
ہالتاکئے کارگسا، کاربوچا رند، ہوربوت و کوئیٹھے مشہورین
«ساکي» نامین رستوران و پپہارجاہا شت و دیوان کت.
«ساکيئے» اے دیوانانی تھا زبان و لبزانک، راجدپتر و دود و
ریبیدگ، ساز و ازمگری، سیاست و راجدبری و دگہ بازیں

سرہالان مئے نیاما دراجکشین ٹران بوتگ آتنت۔ آبیئے زبان و کئوم دؤستیئے جوش و جزبہ گؤن بؤلانا ہمکدّ ات و ما چہ آبیئے زبان دؤستی و کئومپرستیئے ہمے «بؤلان بالادین» جوش و جزبہان، وتی نوک رُدومین زبان وکئوم دؤستی واهگانی سؤهانگ و پلگارگ و سینگارگا، «ساکئیے» اے دیوان، گزا نکنتت۔ چہ ہمے دیوانان مئے وهدئے گیشترین ورنایان پیشرپتین رهبندانی سرا کئومی و راجی زند، زبان و لبرانک و سیاسی و راجدربری جُنزئے (بزان تھریکئے) دیما برگئے واهگ و دلبدی رست۔ آ دئورا، یک نیمگے بلوچستانے سیاسی زرمُشت باز تیز ات و دومی نیمگا، پنجاپشاہی پئوجی سرکارا ترندی و تَمردی سگت نکت۔ پمیشا بلوچ سرۆک و سیاستکار، دستگیر کنگ بوتگ آتنت۔ ما - ورننا - چہ آرات جمالدینی و اے دگہ بلوچ دؤستین سرانی پیداک کتگین کئومی جوش و جزبہان سرریچ اتین و گؤن ہمے تیز و ترندین بلوچی زرمُشتئے رما گؤن کپت و شالئے مزندربرجاہا (کالجا) بلوچ شاگردانی پھنیامین (underground) دیوان و میٹنگ کُنتت۔ آ دئور، ٹرس و بیمئے دئور ات، گیشترین سیاسی سرۆک و رهدربر و سیاسی کارندہ جیل آتنت۔

سیاسی کش و چیلّ ات۔ ہما سیاسی کارگن کہ جیل نہ اتنت، سہیگ اتنت کہ مئے شاگردانی پھنیام و چیراندین گند و نند و دیوان ہست آنت، بلہ چہ ٹرسا و تا چہ ما دورش داشت، چیا کہ ایوبی مارشالئے لٹ ترند اتنت و «گلی کیمپئے» آزارجاہ انگت بند نہ ات - من نون کئے و کیی ناما بگران؟

سیاست و راجدبریئے مانسانتگین سیاہین جمبرانی تھاری و
تاموریا، ہر کس چہ وتی جندئے ساہگا ترستگ و تتگآت.

بلہ نترس و مزنجگرین سرمچار، آرات جمالدینی، گون ما
ہمدست و ہمکوپگ آت. ہمے زمانگا، ما چیزے ورنایان،
سیاسی جبر و زلم و زوراکئیے تھارتزین دنور و زمانگا،
شالکوٹئے مزندربرجاہا بلوچ شاگردانی پھنیام و چیراندزین
دیوان، یک گامے دیما بُرت و بلوچ شاگردانی رُمب، «ورنا
وانندہ گلئے» ڈیوا¹ روک کت کہ رندا بلوچ سٹوڈنٹس آرگنائزیشن
BSO بوت. چہ بلوچ شاگردانی جنزئے بُنگیج و چست و ایران،
نابلد و نزانکارین نبیسکار «ورنا وانندہ گلا» بلوچ شاگردانی اولی
رُمب گوشنت.

باید ادا من اے ہبرا بگیشینان و تچک بکنان کہ من و منی بازین
سنگتان چہ ورنہ وانندہ گلا پیسر ۱۹۵۸ اے سالہ وتی "ہایی
اسکولئے" وانگئے و ہدا «مگران سٹوڈنٹس پڈرئیشنئے» ناما
شاگردانی یک ردوبندین گلے اڈ کتگآت کہ آییئے بُنجاہ تُربتئے
«ہایی اسکول» آت و برانچ پنجگور، پسنی، گوادر، جیونی و
ٹمپئے اسکولان بوتگآت. «مگران سٹوڈنٹس پڈرئیشنئے» باروا
نامدارین شائر و کلمکار و دانشور فیض احمد فیضئے شونکاریا،
چہ لاہورا چاپ بنیوکیں ہپتگی تاکبند «لئیل و نہارا» یک
ریورٹے ہم چاپ بوتگآت. بلکین لئیل و نہارئے ہما تاکبند منی
کوهنن اُردانی تہا پُشت کپتگآنت. واجہ گنی پرواز و گلام

ڈیوا: یک ٹیل و روگنی چراگئے کہ گون پتیلہ، وٹ یا گدی چنڈے مان یک
پیالہے تہا روک کننت.

پاروک، لئیل و نہارئے اے تاکبندان در بگنجنت کہ منی کوهنن
 اردو پُتینک و کتابانی وارس و پشتید، ہما آنت۔ ورنہ وانندہ گل
 چہ کوئیٹھا بُنگیج کتگین شاگردانی دومی گل بوتگ۔

سیاسی گتتوسیئے آ دئورا، کہ مردمان وتی جندئے سرئے
 مودانی سرا اوست پرنکتگآت، ورنہ وانندہ گلئے جوڑ بئیگ پہ
 ہما بلوچان کہ یک دلئیکیمی و نالمیتی و ترس و بیمئے اماچ انتت
 اجگایی و مؤجزھے آت و پہ بلوچانی وشنیاتک و بدواہان، یک
 اناکتین بیرونپتے آت۔ ورنہ وانندہ گلئے بنگیجا، باپشتا آرات
 جمالدينیئے روشنائین پگرگون آت۔ «گلی کئیمپئے» آزارجاہ و
 لٹھانہئے چگاسجاہا در آتگین اے سرمچارا وتی دراہین زند،
 مان چگاسان گوازینتگ۔ بلہ مئے کئوما وتی کئومی سروک و
 راجی کارندہ ہچبرآیانی زندا شریدار نکتگآت۔

اگن مرچی من بگوشان کہ ما و شما مردگ پرست این، تہ منا
 پهل بکنیت۔ بلہ وهدے من مُردگ پرستیئے ہبرا کنان، منا سَندے
 گون انت۔ آرات جمالدينیئے باروا، مئیگ و شمئے مردگ پرستیئے
 سَند مروچیگین اے دیوان انت۔ اے یلین سرمچارا وتی دراہین
 زند پہ بلوچانی نام و تنوارئے بیئرکئے بُرز و بلند کنگا ندر و
 کُربان کتگآت۔ بلہ تان زندگ آت، بلوچ کئوم چہ آییہ بیئرانگ
 آت۔ ورنہ چہ آییہ بیئرانگ انتت۔ آییہ پوریاگری و مزدوری کت و
 وتی لاپ گزنگ کت و بلوچی زبانا ماہتاک کشت۔ کئومئے
 زردار و آزگارچہ آییہ بیئرانگ انتت۔ چہ درستان مسترین
 پُردردین راستی ایش انت کہ، مروچی ما و شما پہ آرات
 جمالدينیئے یاتگیریا، ادا دیوان کنگا این و آییہ سپت کنگ و

ساڑایگا این۔ ہمے آرات جمالدینیا، کم و گیش چار سال ہمے
 مُلکئے تھا بے یار و مدتکاری، بے کس و بے دسرسی و واری
 و بزگی گوازینتگ۔ بلکین آ وهدا چہ ما وشما لہتین ادا
 نبوتگاین، بلہ مئیگ و شمئے دگہ ہزاران بلوچ برات ہمداد
 بوتگنت، پمیشا من گوشان: ما و شما اماراتئے جہمندین بلوچ -
 بلوچی ننگ و ناموس، بلوچی مڑاہئے برجاہ دارگا مزنین
 دیارچست کنوکین بلوچ - چہ بلوچی ننگ و نامئے بئیرکدارین
 اے سرمچارا بیئرانگ و بے کمار اتین۔

ہر و ہد کہ تئی یاتا کیان
 چرنت چہ چما بنت روان
 ارسانی کنور کوہان جنان
 گرنت برنت مئے وشیان
 تئی بزگی بیچارگی
 لمبوکین آسے مان دلان

اے شیرانی پر بندوک، ایوکا لبرانی جوڑینوک و رد و بند
 کنوکین

شائرے نبوتگ۔ مئیگ و شمئے بزگی و بیچارگیا پہ دل آییئے
 وشئی کرتگ و بُرتگ و آییئے دلا لمبوکین آسے روک بوتگ۔

ھروھد پھ تئو چم کینت
 ٹگر جگردل آپ بیت،
 ناسوریئے بر کرے رُدیت
 تئی بزگی بیچارگی
 لمبوکین آسے مان دلان .

راست و تچکین ھبر ھم ھمش انت کہ بلوچی ننگ و نامئے اے
 نمیران و ابدمانین شھیدا، کئومئے بے سر و بے راھیئے دردا
 ناسوریئے دات، بلکین شما سھیگ ایت کہ آییئے مرکئے سئوب
 «کنینسرئے» نادراھی ات ما و شما آییئے زندا، آھچ دات نکت.
 آییئے زندئے مسترین واھگ و دلئے مراد اش ات کہ آییئے
 «ماھتاک بلوچی» دايم چو بانورا پلگد و پُرسھت و زیور ببیت.

وتی زندئے ھمے مرادئے پورھ کنگ و دلئے واھگانی سرجم
 کنگا، گون مزنین امیتیا اماراتا اتک کہ گون اماراتئے «سکی
 نوڈبندگان» گند و نند بکنت و پھ «ماھتاک بلوچیئے» دوار بانور
 کنگا، چھ آیان کمک بلوٹیت. منی ھدامرزین دوست، چھ وتی
 کئومئے اے نزوریا ھم شرسھیگ ات کہ آ، چھ «ننگا» زیات، پھ
 «ناما» ھدوک و واھگدار انت، بلھ زانا چھ اے ھبرا بیئرانگ ات
 کہ آوت ٹگی و چرپزبانیا بلد نہ انت، چھ زرئے لوٹگ و پچ
 گرگ و پندگئے «ازم و آرٹا» نزانکار انت. بگندئے آیا اے ھم
 نزانگ ات کہ اے دنوروزمانگئے «سکی نوڈبندگ» ننگ نلوٹنت
 --- نام لوٹنت.

منی مڑاھدارین براتان!

آزات جمالدینی آتک و ھمے مُلکا سر بوت. دریائے تھا، لانچے ناآرام و ڈراجین سپرا آ، نادراہ کت. وھدے آ تنیابئے نزیگا رستنت، لانچے ناھدایا، انچش کہ ما شما سجھین زانین، لانچے درستینگین مُساپر، دریائے سورین آپئے تھا ایرگیتکت و شت، آزات جمالدینی، اے دگہ مساپرانی ھمراھیا، دریائے سورین آپا مان دیان، ترندیں چؤلانی دیما داران، پہ سلامتی آتک و ھشکیا در کپت و پدا پاد پیادگ، کپان و پرؤشان، آتک و پہ آپسرے سر بوت. بلہ چہ دریائے سورین آپئے سئوبا، دوین پادی گوات گپت و ریش بوتنت. بژن و پُردردین راستی اش انت کہ ابوزبیئے مزنین شہرا، کہ اودئے ھربلوچ، وتا سکی نودبندگ لیکیت، آزات جمالدینی چہ دوین پادان لنگ پہ شد و تن لنگڑ و بے یار و مدتکار، کپتگات. ھمے بے یار و مدتکاری و نادراھیئے ھالتا یک مہربانین پنجابی پوریاگریا آ بڈو کت و وتی ھنکینا بُرت. آپ و تام و دوا و درمان کت و تان سئے چار ماہ وتی ھنکینا داشت و ھرچ و ورد و وراک دات تان آ جوڑ بوت.

براتان!

مروچی من شمئے اے دیوانا میرین بلوچانی مسترین ھنکین ابوزبیا جھمنندیں ھما بزگین پنجابی پوریاگرا – کہ منی نزانان – پرجوش، پرمہر و پُرمڑاين سلام سئوگات کنان، کہ آييا – نہ پہ نام و نہ پہ ننگ بلہ پہ انسان دوستی لنگ و مُنڈ و گزنگ و تنگین بلوچ سرمچار وتی آمبازان گپت، بڈو کت و وتی لوگا برت و پہ آييا بے درورین براتی ھزمت و میزبانی کت.

وہدے من آ انسان دؤستین پوریاگرئے ٹرانگا کپان و پدا وتی
 کئومئے ازگارین «سکی نؤدبندگان» گیرکاران چہ لجا مئاریگ
 بان و وتا و وتی کئومئے «سکی نؤدبندگان» آ پوریا گرئے پادانی
 چیرئے دنزانی برابرہم نلیکان.

براتان!

ما و شما «مردگپرست و زندگپراموش این» - مروچی ادا ہما
 مردئے یاتگیریا مچ و یکجاہ این کہ آیا اے ملکئے تھا وتی روچ
 پہ واری و بزگی، بیوسی و بے دسرسی گوازینتنت. بلہ، شاباش
 و آپرین انت اییئے مزنین باتنا کہ تان مُرت و شت، کئومئے
 گلگی نکت. آیا وتی دراہین بدین روچ، سگی و سورئے تھا
 گوازینتنت. بژن انت ہما روچان کہ آرات جمالدینی، ابوزبیئے
 شہرئے ٹپال جاہئے (post office) دیما پیادگراہئے سرا
 نشتگات و پہ یک درہم و نیم درہما مردمانی کاگدی نبشتنت و پہ
 وت زمبے نانی شوہاز کت. ٹگ و چرپزبانین ہوالکار و
 شنگکار ادئے سکی نؤدبندگانی دیوانانی براہ اتنت و مزنین
 مہمانی و داوت ورگا اتنت، و زندین بٹاک جنگا اتنت و دراجین
 «شاپینگ لسٹ» اد کنگا اتنت.

منی مڑاھارین براتان!

منا پهل کنیت، بلہ ما و شما «زندگپراموش و مُردگپرست
 این». انگت ہمے ملکا، انچین زندگ ہست انت کہ، چہ مڑاھارین
 بلوچ و اماراتئے «سکی نؤدبندگان» پہ داد و دہشا نہ پہ دی
 سلامیا ہدوک انت. بلہ چہ ما و شما کسے آیان جست نکنت.

من مروچی شما سجھینان شاھدَ کنان و گوشان کہ اگن ہمے
«زندگ»، باندا «مردگ» بینت، ما و شما سجھین ہمے جاگھا
نندین، دیوان کنین و آیان ساڑاین و سپت کنین و آیانی کتگین
کاران، یات کنین. بیاییت ما و شما درستیگین، اے تھلین راستیا
یمنین کہ، بلوچ مۆتک گرین کئومے.

آزات جمال دینیا چہ وتی بے درور و سرمچارین جہدا، بلوچی
زبان و لبزانکے کاروان، یک انچین منزلیا برت و سرکت کہ
چہ آیا رند، آییے راہ تچک بوت.

آیا بلوچ کلکارانی یک مزنین ٹولیے پیداک کت. چہ آیانی
گمکا، بلوچ لبزانکی جنز دیما بُرت. آراتے لبزانکی جنزا، دود و
ربیدگ، سیاست، ساز و میوزیکی و راجی زندئے اے دگہ
درستین پھناتان یک نوکین رڑنے دات. تان وھدے رو زمینا
بلوچی زبانے یک وانوک و نبیسوکے ہم مانیت، آرات،
نمیران مانیت.

بلہ براتان!

آراتے رندپدانی گرگ و آییے کتگین کارانی یات گیریے رھند
، اش نہانت کہ ما و شما کنگا این. منی ہنیالا، آراتے تلو سوکین
ساھئے سھڑینگ و رزا کنگا، باید ما آییے چورئوین «ماھتاک
بلوچیا» سبھینین و بانور بکنین.

دومی، اش کہ: مُردگ پرستیا یلہ بدینین و زندگانی گدروکیمتا
بزائین.

آهرا من چه شما درستان پهلای لوٹان که شمئے دیما لهتین تهل و
گچلین هبر، راست بیان و زاهر کتنت - بله راستی، زانا کدی
وش بوتگ؟ من أمیت کنان که دیمترا هم شما چه راستیئے گچلین
تامئے چشگا، پُشتا نکنزیت.

سیدیک آرات

چہ مہر ہو شاما بہرے

مہر... دل و چمانی یک آوار و وشین لئیے — بلہ
ہمے لئیے،... برے برے زندئے گرانترین چگاس ہم جوڑ بیت —
گنی پرواز

آئیے لوگ مان گوادرا، پدی زرئے دیما سڑگئے روڈراتکی
نیمگا ات۔
آئیے ہیل و آت کہ ہر جہل بیگاہا، دیوانجائے گوریچانی
دروازگی پچ کت، دروازگئے دپا کرسیے جت و نشت و زرئے
ندارگی کت۔ آئیے دیئے روا روچ درپشت۔
نوک ورناین بچکان لئیے گد پرآت و پٹبالش کت۔ لہتین ورنایان
پہ و رزشا تچ و تاگ کت۔ ورننا، کماش، پیر، جنین، مردین و
چگان، ایوکاییا و ٹولی ٹولیا زرئے کر و گوران تر و تاب کت۔
برے برے لہتین ورننا و نوک بالگین بچک و جنگان زرئے آیا ہم
مان دات و گون چولان لئیے کت، یا آئے توکا بگش وارت و
درآتکنت پدا، روچ مان زرئے سربرا سر بوت، زرد و سہر تررت
و مان زرا ایر شت۔ روچے ایر رنوگئے ندارگا رند، آپاد آتک،
زرئے کرا شت و آئیے دیئے دراجیا، سئیل و سوادا لگت یک
درچا اوشتاتگین یکدار۔ لانچ و، آیانی گورا، نشتگین و اوشتاتگین
مردمانی دیما، گوزان بوت و باتیلئے کوہئے بنا سر بوت و پدا
لوگا واتری کت۔

آیانی لوگئے گوریچانی نیمگئے لوگ، گوہرام نامین ازگارین
 مردمیئیگ ات کہ برے اییئے توکا کریہہ دارین مردم نشتنت و
 برے ہالیگ ات۔ چیزے مُدّت ہالیگ بییگا رند، آ رُوچان یک
 جنینے گون کسان سالین بچکیا و کماشین مردیا، اتک و نشت۔

یک جہل بیگاہیا، آ، وتی ہیئل وادتئے پدا، دیوانجاہئے دیما،
 گرسیئے سرا نشتگات و زرئے نِداریگ کنگا ات، کہ گشئے
 لوگئے مزنین دروازگا بَرْمش بوت۔ اییا پہ بے ارادہی گشکایی
 چارت۔ ہمساهگین جنین، ڈٹا در ایگا ات۔ آ، وشّ وشّا درآتک،
 دروازگی تگہ دات و دیم پہ زرا رہ گپت۔

اییا یک شلہین - سبزین جارچئے سر تا پادا پرات، سبزین وئیئے
 گشان، گٹا ات و سبز بندین سنڈل پادا ات و چہ اییئے گشا گوست۔
 کشکایی، گلہے اییئے نیمگا چارت، اییا ہم کمکے سر چست کت
 و چارت۔ جنینا ہاس، دلگوش نکت، بلہ مردینئے دلگوش
 ہمایئے نیمگا ات۔ جنین، مردینئے نِزرا زرئے کِرا شت۔ دمانے
 اوشتات و زرئے نِداریگی کت و پدا دیم پہ باتیلئے کوہا، سنیل و
 سواد کنان بوت و شت و، ساہتے پدا واتری کت و مردینئے دیما
 گوزان بوت، اییئے نیمگا پدا گلہے چارتی و وتی لوگئے مزنین
 دروازگی پچ کت و تھا پُترت — گون جنینئے لوگئے پُترگا، رُوچ
 ہم ایر نشت و مردین چہ وتی جاگھا پاد اتک و دیم پہ زرا رہ
 گپت و ٹیلایی کنان بوت و باتیلئے نیمگا شت۔

بلہ مرچی، اییئے پگروہنیالانی زرا، یک کمے بیل و آلاڑ
 اتکگات۔ پدی زرا، ژمب ژمبے مان ات - بلہ اییئے پگر و

هئالانى زرئى تئوارا، پدى زرئى تئوارا، وتى چيرا گار
كتگات.

«اے سگين ماڏرن و ايڏوانسين زالے. واندهين - شهري جنينے
زانگ بيت -

بارين گجئے مردم انت؟ نامى كئے انت؟ كسب و كارى چى انت؟
سورى كتگ يانه؟»

چہ اُمیتانی زرگواتا لہتین شیر

آزیز بلوچ (دادیار)

واب

وابا منیگا دوشی آلم مان کندگا ات
بانورے ات گوشئیگا زلپانی رندگا ات
هرکس اُمیتے کوٹا گون شادھی روان ات
شیرے پہ سہل و سوتے زنداپہ بندگا ات
وجدان ہدا ات و ہکّ دنیائے بادشاہ ات
«آزاتیئے پریشنگ» بندانی سینگا ات
اشکئے سمند سنج ات سرچمگا مُرادئے
دنزان زمانگئے چہ بَشکانی چنڈگا ات
وش زیمرین سَمیناگون ات گوشئے زری نود
و شبوکنان گلانی هر باگا نندگا ات
ڈگالیانی آدیہ، «برکئے» گریشگاگشت
سد گلہبارئے استین هر جا گرندگا ات
باپاری رُوزگارئے زہرات گون مرک ومیرا
سئودائے لبزوکئولی گون هرچے زندگا ات
زندئے سوالیئے دل ریش ات چہ ملکموتا
وردی مسیہئے نام و مکسودی پردگا ات
«آرمان» بدل کنان ات سیہ رُوجیانی رنگا
پراے مُرادا منیگاہر جا مان گردگا ات
گار ات مان هر کتابا سُلتانی نام و، شاہی -
آنامے ات کہ سد بر گنتر چہ بندگا ات
مہرات کلاتئے کازی کانونی چنگ و سازات
میران وتی جہانا اے ڈئولا گندگا ات

وتن او مان

پَر وَتَن هَر گَس مِهَر رَو دِينِيَت
گَيْرَتِيَتِ الْمَاسَا جَلَكَشِينِيَت
سَكِيَتِ اَيَّامَا هَمِي هَن جَر
مَر دَو نَامَر دِيَتِ رَا هَا گِشِينِيَت
وَ اَك اَكَن جَنگِيَتِ نَبِيَتِ مَر دَا
زَن دِ پِه نَامَر دِيَا مَگَوَا زِينِيَت
مَكَّهِيَن مَاتِيَتِ دَامُنَا دَسْتِي
دُئِيَتِ رِه گُوَلَا مَپَرِيَتِ
بِيَتِ اَكَن نَابُودِ وَ نَكِيَتِ بِيَرِي
پَرِي زُورَا چِيَرِ مَگِيَتِ
پَر شَتِگِيَن دَسْتَا بِي دَوَا پَلِيَتِ
دَر مَنِيَتِ دَر مَانِيَتِ مَكِيَتِ
پَر دَوِيَن رُو چَانِي سَنِيَن كُوَلَا
گُورَمِ وَ بَگَانِي مَچَارِيَتِ
هَارَ كَن تِ زُلْمَانِي سِيَتِ هَر چُنْتِ
اَز تِيَتِ مَن دِيَلَا مَبَاهِيَتِ
سَر مَكَن تِ جَهْلِ وَ دُر مَنِيَتِ زَر دَا
پَر و تِيَتِ بَالَا دَا مَكَن دِيَتِ
پَلِ سَتَرِ زَهْمَا زَاگَ دَن تِ دَر مَن
گَر دَنَا كَنگِيَتِ مَجُو كِيَتِ
دَر كِيَتِ دُئَا مَانِ دَر اَن دِيَتِ
جَانِ چَه بِيَامِيَا پُچُتِيَتِ
سَكِيَتِ وَ سُو رِيَانِ پَكَن تِ جِي جَانِ
گَر بِيَتِ دَر مَانِ اَب جُو رِيَتِ
گُوَن شَهِيَدَانِي گَلِز مِيَن يَاتَا
نُستِگِيَن زَر دَا وَ شِ بِيُو دِيَتِ
شُوَن بَدَن تِ تَرَن وَ تَانِهَانِ زِپْتِيَن
دَر مَنَا اَرَامَا مَن دِيَتِ

جان جلان گرک و دل جلائی بات
 کئے و تا، ماتا پھ نرنجینت؟
 گئیرتے گپا چون جنت آ کہ
 ہونیا ہم زانانہ دینیت
 پنجگا گیرایی مباتین تان
 دژمنئے بی رگا اجم بینیت
 دل منی گیمرتگ و تن بے تو
 گر بتی ہج دابا نپلینیت
 آسمان بہتئے تئی پدا چیا
 کینگئے استینا نجکسینیت؟
 گون و تی بیرو دہشتی گرنان
 دژمنئے ہندا نلرزینیت؟
 مان کجا و اب ان تئی مزارین شیر
 گریشگے بازارا نپیرینیت؟
 بوری سئوگاتی سرگینت زورئے
 مئے گلین دربندی چکرینیت
 ہمئے اوبادگ گجا مائیت؟
 سیاہا گون سئوگاتا نمیرینیت
 دل زہیرانی آچشابن دات
 ہج و تا چے آسانکینینیت
 برتگ ان پردئوسین دیاران دل
 بلکین تان یاتا تئی شمشینیت
 آرسی چہ جاڑین دیدگان گوارنت
 سرمان ہج سرجاہے ننادینیت
 ہانگلئے مہرانی کلائن برت
 بلکین گل نادانا سہرینیت
 گوشت منا زیدئے پریشتگا میران!
 کس و تی دلدارا نر مبینیت
 بل دلئے رہشپیا مگپ نادان
 آ ترا بارت و دور پریینیت

چون گنان گوشن اے دله چاہیگ
دل چہ تئی گهن آپا نترینیت

زری زردن

بیابہت و بکن چاره گریئے

دلئے چائن مروچی سی سریئے

بیات مہرمین دوست و آزیزان!

پہ من مرچی کنت مردم گریئے

دل ازرتگ گنو کین ناشریئے

شزایی و اہگئے سدھنجریئے

زری زردن پہ «زرنازین» زریئے

«گل اندامے» کہ شرترچہ پریئے

رواج و راہ و رپتاری گوشئیگا

«کیوت و کبگ و سیسوکئوتریئے»

گون رُمبے رنوت اگن گندئے ہمانت

شلیت آہنچو «آہو» کُہسریئے

اگن نندی رما «مہگونگانی»

«سرئے مہناسریگی» سروریئے

درِشیت انچو «ماہے چار دھی» گج

چہ دورا بوئی مسک وانبریے

نشانے دھرا اشتگ سُنٹے کرئیے

کہ چو پیروزہ مان انگشتریے

آجب زینتی سہت وزرگری ہار

گوشئے وت کاروباری زرگریے

گلئے بُر وبراہاچے گوشان من

پہ وسپیئی لِّل بیت ہر شائریے

چُشین رنگے اُمئے چہرگا انت

هُدَابَكشیت نکت پر ہج پریے

سپہدار انت دریسی چو مان جانا

نَدیتگ اے وڑین من نژگریے

بگندئیگی اگن دیما گوشئے وت:

جہانا نے چُشین سورتگریے

ہمادابین کھیبانی کلات ان

نبت مٹی نہ مُلکی نان دریے

جنان جاناپہ آپ و آس و آچش

دمے بلکین بکنت گل دلبریے

سرُن گُربان پہ «مہانجا» اگن نون
 مناہلی پہ یک ہزمتگریے
 بچگن دستے ٹگئی گر دکینا
 گوشئیگا چوکہ پُہ جمبریے
 بچاران ماری کنگین گردنئی من
 کہ رنگی پورہ کوش و کوکریے
 توارے زیلے وشین زیمراہی
 نکنت سدساز گون ہمدروریے
 تنیابے وش سمینین، جان املے
 کہ بو دینی دلا، بوی زریے
 سرا بلان پنیرین کوپگانی
 ہمودان جان دئیان من یکبریے
 امل، شیرین ببیت ومن چو پرہاد
 دلے شوگن پہ شیرین ہسریے
 کجے دست آرگا رئون دہ سدیچا
 سرے شورن گوشئیگا کمبریے
 اگن راہن ببندنت اشکے کاپر
 بزان جنگ ان گون آیان ہئدیریے

سرگوشی

مان شپے پُر در دین شت و نِشتان
ٹپپے چپی نیمگا

ھیران

برات منی دوداین

تیا پرتکگ

دست و پادانی لرزگے مان ات

لھمکے دستن پہ سرئی اِشت و

گون دلے پُر در دین

برات گوشن:

جی منی جنگی کُنگرین ورنّا!

منگھین برات و سر مچار کئومے

کئے ترا زراب و ھگلان بستگ؟!

سرگوشی

چیا تئو کئے ھردم؟

آ، بله یگوشا گلایش ات

گون وتن گپا ات ھلاھوشا

ٹپیگین جاگاھا تپے پُشتا

تئو گوشے انگت دژمان جنگ ات

لیٹت و نِشت و

کپت دگه دیمے

سرگوشین گالی

چو کتنت درشان:

جی منی تیسے ملپدین بندن!

ھمل و کئوم و گئیرتے «بُنجاه!»

زر تئی گنجین بندنئے چیا

چہ وتی پیشی شوکتا کپتگ؟

بچ تئی سهر چمّ و مزن پهرین
 چاکری میرا سئے گھین دیمپان
 پهلوان جنگی دلجمین و رنا
 مان گجام چاگردا گلین زیدئے
 پلبرین امرئے چابکین بؤرا
 نگرهین مہمیزان گون شوریننت؟

جی ترا
 کوہانی براہ
 نیلگ!
 گھچروزیدانی رگام گوارین
 گون کنیاگنیز و دیم تہارئے تنو؟
 منج و مار
 ہشکوہئے بنا
 ہئیران
 کیی بزین درد و اندھان مارئے؟
 تنگدپین گٹ و بوموان برزین
 گرکیئے چیہانک و گلین گہگہ
 تئی دپئے و شبودین گلین کنگ
 ماں گجام رُمبئے جابوان کنیدانت؟

سرگوشی گڈا
 گون رٹگ مچت
 گریٹ منی بالانچین براتا سک
 گون وتی بنگی دیدگان سہرین
 مین اتنت
 ڈالشاہین بروٹ
 ارسان
 ہازگین ٹپی گراتنت لہتے
 سرگوشین کوگارے کتی برزاد:
 ”جی منی دردانی نشان

تپتان!
 راز تئی پُردردین دلئے چی آنت
 سیہ بزین دوٹان
 کورگتگ مارا؟
 بُرتگ چونین دژمنان جنورین
 تئی زبان کئومی مان دپا دُرین؟
 اے وژا درشان کئئے زنگان؟
 چون کنت باور ہاترن کوهین
 اے بزین سیاہی تئی سرئے ہردم
 سٹکگین داز و جنگلی دوت آنت
 دوت کدین گرنان رنونت بُرزااد؟

*

من وتی نیکیں باتنا جسم آن
 سجھین دردانی
 «بُت ائے» کئومئے
 دوت -

ہما گویاکین زبان انت تئی
 گوانک جنت
 رُستم - تئوکلین مردان
 او منی چاگردئے یلین بچان!
 گون وتی چم و دیدگان چارت!
 اے، شمئے کئومئے
 بزگرو بگجت
 سجھین مہلوکئے
 گم آنت گرنی
 اے ہمارمان آنت «گریبانی»

.....

گڑ اچ اے سوچاکین دلی رازان
 کندگے زہرینی جت و لیٹت
 رُکستی دبگالین توارا گون

لرزگین پریاتے گت و گوشتی:
یل گن ات مردان!
مجلسا پلت

بؤر
منی ساہئے پل و سنوگاتین
ہملین مردانی
کشارا رتوت

.....
آ شپئے پریں دراجیا
نشتان
ٹپیگین براتے چپی بردستا
ہج بلہ آوازو دگہ گالے
منگھین براتا چے
نبوت درشان

آ گران پاسئے نشتگین جاہا
بار اتان آندوہ و گمان جنورین
برمشتی گورباما
گلین استار
جامگی سیاہین
آ شپئے شومین
گون وتی
سہرین ہنجر
چاک دات.

مئے زمین و آسمانا

مئے زمین و آسمانا و ت نشانے دیگر انت
ساپ و مہکانین شپانی ماہکانے دیگر انت
دیگر آنتی کوہ و جنگل، دشت و دریا و دمن
ہاکئے نکشین دامنئی مان گنج و کانے دیگر انت
رُمبگا آنت کئورو شہجوہر تک و گنڈئی بچار!
سرومگین کوہانی سارتین چمگانے دیگر انت
مئے سمینئے بو گل ایشان بو دکاریت آشکان
اے گلستانئے کپوتان کوکوانے دیگر انت
آما باز انت پری رنگین کمان ابرو بلہ
کیگدین مہگونگان مئے و ت گمانے دیگر انت
گد و بالادا جنک کشمیری نامیگ آنت ستر
مگرانئے ڈر گلین کاڈان مئیانے دیگر انت
لئیلی این ناز و کھیبان نے هریدارے ادا
هانگلین مہر و وپایان و ت نشانے دیگر انت
گوانک جنت ڈھلانی سُرنا ناچئے پادیک نگرہین
سوروسانگئے سئوت و سازان مئے زبانے دیگر انت
مئے بلوچی دؤد و دابان نے بزان ہمدروری
کنول و مردی رندی آنت و میری شانے دیگر انت

أُمِّيت

بهارَ كُنَيْتِ پدا دشت ودرانی

رُذنت هر نيمگا گل كُهرانی

سپیت و سُهرو و شبواین گل و پُلّ

تئوارا بالَ كارَنت بُلبلانی

پدا هامینَ كُنَيْتِ پُر برکتین مئے

شُدئے دنزانَ شوَدیت چلگانی

بهار گاهی زباد و انبرین نود

پدا مارا برنت پر گهچرانی

بلورین گردنا كَشیت پدا رُوچ

سیاهی گارَنت اے جمبرانی

جلین اشکر جننت شهما مان گلان

تچیننت سارتیا سیاھین شپانی

پدا ڈھلانی گرومبگ مان کاینت

تئوار و چاپَ مَچیت شادہانی

گون و شین زیمرے ناچانی سُرنا

یلان مئے گوانکَ جننت زہمتکشانی

جنین گون دُرّ و پادیگان دوکبلین

پدا همگٹ بنت جوَد و پتانی

گریبانی تپاکین روچ کاینٹ

پرؤشنت هر گورا چگا بدانی

نگیمرتگ گدی امیتئے استار

یلانی رهسرا جنگ و مڑانی

بیات بانلی دودا سپٹان

ورن سئوگند په ناما آیلانی

گریبانی ردا بندین میانا

کنین اسپر وتالٹ وپلانی

مروچی چاکر وگوهرامئے اولاد

جنت شرتان وتی هئیسى سرانی

بلوچان جہ جنگ وتواجهیا

پرؤشنت بند و زمزیلان بدانی

تپاکی سرگرت بیلان مروچی

جتالین جُهد کاتارانت دلانی

یکین آن اکبت او زر پرستان !

ئرگنت جمبرین کینگ دلانی

سرا جهلاد بیت لهڑے که جسم آن

پرؤشیت شئوکتا اے رسترانی

نماننت زَمَبَهیلین شپ سیاہین

نشان اِنْت ہر کسا و ت ماہکانی

مرئو بے کشتیا دریایا او جان!

شکار و شام بئے گور و کرانی

گوشائت آہرا گپے کدیمی

اگن دوستئے گریب و بزگانی

رئونت سارت و سیاہین شپ بلاہین

زگائے روسیاہین نام مانسی

مَسِيه

آكئے اِنْت كئے؟ جھانا رگينيت

آلمے چے ودارا پَرينيت

پَر دِلان سَجَّهين جلاجوشين

هر لوارا سمين ترينيت

*

آكئے اِن كئے؟ كه زاتي هيران، هير

نيسنتي هچ بگير نيكي گير

آكئے اِن كئے؟ كه بكشش اِنْتي شير

هر گجا هر ديار و مان هر دير

*

آكئے اِن كئے كه هونيان بكشيت

سنگسار ئے ربيئتا پَروشيت

آكئے اِن كئے؟ دلي په ما ئكشيت

مئے «گناھاني» دانگان دَرُشيت

*

آكئے اِن؟ كئيت ورؤشني بكشيت

مان تھارين دِلان هما، دَرُشيت

جنگئے پچو کئے سر بُر اسياھين

سُھلئے سبزین نشانیا نکشیت

*

«دین و کوهنن شریئتان» پُروشیت

آلما دُروشمے دگر بکشیت

تئیل کنت اے جھائے هر چیزا

دل چه چُکّ و جنّ و گسا گشیت

*

نیستنی مان هُدایی زاتاهم

کینگے هچ کسا گون گیش و کم

هونئیے دیم په دیماجتکا کنت

هنجر امشتگینا دوستئے هم

*

آکئے ان هم که شربتپاکین

نوش کنت گون یلانی بے باکین

نیئی نیک و هر وراکادنت

مان جھان ازئے شریناکین

*

«جنتی» تان بکنت دُراہینان

تان بسوچیت گمان بلاہینان

«رنجئے گنٹ» و سلیبا بڈاجنت

شودی جُرمان چہ ما سیاہینان

*

«شہسوارے» چُشین، یکین آن من

کنیت اگن شادمان گون جان و تن

آہما و شدمین «مسیہا» انت

گمجتین اے جہانا کنت گلشن

واجه پنچکُش

تہلین تنباک، شیرکنین ہرما، شپ جاہ و روچ جاہ، شہرے گر و شہرے بل، شنیداین بیدل.

ہست ات روچے، ہست ات روزگارے، ہست ات مردے کہ نامی واجہ پنچکُش ات. آ یک بیوس و نیزگارین مردے ات کہ، وتی روچ و روزگاری یک ہلکیا، پہ پوریاگری و مَزَّ گوازینتنت.

یک روچے، و ہدے واجہ پنچکُش گسا اتک و رست، آییئے چم پہ پنچ مُشکانی سرا کپت کہ گروئے تھا مرتگ اتنت. مُشکی چہ گروا در کنتت، وتی جنی تئوار کت و گوشتی: زانا تئو نزانئے کہ منی نام واجہ پنچکُش انت؟ من گدی انت آتکگان و تئو منا آپ و نگنیئے جُستا ہم نکنئے؟

لٹی زرت و پہ جنئے جنکا پاد اتک. جنا وتی مرد زانت، شیوار و ہزارین جنیئے ات. ہمیشا دستی بست و گوشتی: بے شک کہ تئی نام واجہ پنچکُش انت، چیا کہ آ پنچین مُشک تئو جتگ گُشتگان. آ دگہ، یک مُشکے ہم جت نکننت و تئو پنچ دانگ یکجاہ جتگ گُشتگ. من چوں ترا نمٹان! بژن انت کہ اے ہلکئے بادشاہ و آییئے راج ترا پچاہ نیارنت و درست نکننت. اگن اے جاگھئے بدلا، تئو دگہ بادشاہیئے مُلکا بوتینیئے تئی گذرش باز گیشترزانت و من ہم آسودگ و پہ آسرات بوتان. واجہ پنچکُشا وتی جنئے اے ڈئولین ستا، سک و ش بوتنت، باوری کت و وتی

دلا گوشتی: پہ راستی من ہمے ڈٹولین مردے آن و اے وڑین
ستاہا کرزان.

نزانتی کہ جَنّا مَلنڈ کتگ و کلاگ زرتگ و اے کلاگ یک
رُوچے پہ آییَا بلاہ بنت. واجہ پنچگش چہ ہمے ستاہان گرم گپت
ویک پادئے سرا اوشتات کہ اے شہرا بلین و دگہ بادشاہی مُلکیَا
برئوین. ہر چی کہ جنا اینگر و آنگر کت واجہ پنچگشا نمٹت.
نون جن بیوس بوت و وتی نیاد و بونڈک زرت و ہرئے سرا
کتنت و، ہر دو چہ اے شہرا دیم پہ دگہ شہرے رھاگ گپنتت.

دگہ بادشاہئے مُلکیَا آتک و رستنت. پہ وت یک کڈلے بست و
جگش کت. اے شپش رُوچ بوت و بامگواہا واجہ پنچگشا وتی
بروت چرپ کت و تاب دانتت. بادشاہئے دیوانا شت، کمر
زانیکے بستی و نشت.

بادشاہا وشتاک کت و نامی جُست گپت. واجہ پنچگشا وتی نام
گوشت. بادشاہا آییئے چُشین نامئے مانا جُست کت. آییَا درائنت
کہ: من پنچ مزار یکجاہ، یک رُوچے جتگ گشتگ انت. بادشاہ
سک وش بوت و پنچ مردئے پگاری پہ آییَا بکشات.

نون واجہ پنچگش پہ یک ٹھل و شانے گسا شت و وتی سَجھین
ہال و ہوالی پہ جنا سر کتنت. ہما بیگاہا آییَا ماڑیانی ہنرکار و
ٹھینوک لوٹنتت و یک ماڑیئے بندگا پرمان دانتت. چیزے زری
ہم پیسرا دانتت کہ چہ سباہا باید انت ماڑیئے بندگئے کارا بُنگیج
بکنتت.

نون واجه پنچگشا هر رُوچ، وتی برۆت چَرپ و چَنگَ کتنت و بادشاهئے دیوانا شُت. یک رُوچے نگهپانا بادشاه هال دات: چُنت وهد انت که اپسانی باهڑئے گُرگانی سرا یک مزارے کپتگ.

هر شپَ کئیت و دو سئے گُرگَ گپیت و وارت. بادشاهئے وزیر و وکیلان گون وت شئور کت که بادشاها بگوشنت: په اے مزارئے گِرگ و کُشگا، واجه پنچگشا پرمان بکن که، آ پنچ مردئے پگارا مُپتا گپیت و وارت.

بادشاها واجه پنچگش لوٹائنت و گوشتی: یک مزارے هیل گپتگ، هر شپَ کئیت و چه شاهی اسپانی گُرگان دو سئے دانگَ گپیت و وارت. ابید چه تئو، وتی دربارا دگه مردے نگندان که مارا چه اے بلاها بچُئینیت. واجه پنچگشا وتی برۆت تاب دانتت و گوشتی: او بادشاه! اے و کارے نه انت، چه اشیا سَکترین کار هم په من هچ نه انت. مردے که چه پنچ مزارئے کُشکا نَبجیت و **تُپینگ** نبیت، اے یگین مزارئے کُشگ په اییا کارے نه انت. دیوانا **جس؟** دات و شاباش کت. گُرّا دیوان پرُشت.

واجه پنچگش ملان ملان دیم په گسا شُت. گون رسگا، لٹی زُرت و جنئے جنگا پاد آتک.

جنا گوشت: ترا چون انت که وش و ودانکا منی جنگا لاکارئے؟

اییا گوشت: تئو منا چُش وار و درپدر کتگ. اگن تئو منی نام واجه پنچگش پر مَبستین و آ وسپ و ستا مکتیننت، مروچی اے بلاه منی سرا نکپت.

جنا گوشت: نون گپ چی انت؟

گوشتی: تئی شام گوری. مروچی بادشاها گوشتگ که یک
مزارے هرشپ کئیت و آییئے ايسانی گرگان وارت. نون منا په
آییئے گرگ و گشگا پرمان داتگی و لوٹیت په هر داب، مزارا
زندگا بگران و بادشاها پیش بداران.

او نازانتین جن! منی پت و پیران کدی مزارے زندگا گیتگ تان
منی باریگ بیت؟

جنا درآینت: بادشاه ترا پنچ مردئے پگارا مپتا ندنت. آروچی که
من ترا مان وتی هلاکا گوشت، تئو نمئت و پادت یک کئوشا کتنت
که من مزارگشانی بچ آن. په منی جنگا لئت چت و پاد آتکئے و لڈ
وبار کنگئے پرمانت دات. نون که اینچک زرگرئے باید انت
بادشاهئے پرمانا بمئئے.

نون واجه پنچگش تپا گیت و گوشتی: منا نپاد و لهیئے هاچ بدئے
که تپیگ آن.

بله جنا دلبدی دات و گوشتی: زوت کن، هرے در گیج، تان وتی
بار و بنگا بلڈین و چه ادا برئوین.

واجه پنچگش شپنیما په هرئے پد جنگا شت. چه کزا، اے هما
وهد ات که مزار هم په گرگانی ورگا آتک. اناگت گون واجه
پنچگشا ڈیگی وارت. بله شپتھار ات و پنچگشا په شری ندیست.
آییا پگر کت بلکین هرے. گون هلگرو هلباش، دستی جت و هر
دوین گوشی سک مهر داشتنت. کشکانی کت و لوگا برتی.

جنا گوانک جت: گون زمیلی مهر بند! مسندیت ومرئوت که
باندا هئیران بیین.

واجه پنچگشا ہم دست و پادی گون زمزیل مُہربستنت. مزارا
گون وت گوشت:

اے چونین بلاھے کہ منی گۆشی ہریئے ڈنولا گپنتت و گرّ کنان
پہ اے آسانی آورت و بست؟! بیتتوار بوت و ہچ نَسرت.

یک و ہدے جن پاد آتک تان بزگین ہرا کاه و کدیمے بدنت، تان
یکبرا چمی پہ مزارا کپت. سٹے کتی و ترسی جانا نشت، بلہ وتی
ترسی چہ پنچگشا چیر دات و وپت.

روٹگا، و ہدے کہ واجہ پنچگش چہ و ابا پاد آتک و ڈنا در بوت،
چمی کہ پہ مزارا کپت، زانتی کہ آییہ ہرئے جاہا، ہما مزار
گپتگ. جانی لرزگا لگت. زوت شت لہیپے ہاچی کت و وپت، بلہ
واب نکپت. جنا ہرچے دلبدی و دلجمی دات، آییہ نمٹت و گوشتی:
منا ترسیت.

سُہبئے سرا، جنا مردمے کلاتا روان کت تان بادشاہا بگوشنت
کہ واجہ پنچگشا مزار گپتگ، بیانت و آییہ بیرنت. چیا کہ واجہ
پنچگشا دۆشی چہ مزارئے جنگا دم برتگ و نون وپتگ و وت
آتک نکنت.

اے ہال کہ بادشاہا سربوت گون وتی نرستیگین وزیر و گزیران
واجه پنچگشئے جاگھا آتک. مزارش دیست کہ آییئے ماڑیئے
کشا یک کرے گون زمزیل بستگ. مزارش گپت و برت.

بیگاہا واجہ پنچگشا وتی پُچ و دریس بدل کنتت، بروتی چرپ
کت و بادشاہئے دربارا شت. بادشاہ، گون وزیر و گزیران پہ
آییئے دیما پاد آتک و چہ دیوانئے ہر کش و کرا، جس و شاباش

مچّت. نون بادشاہا ده مردئے اَنام پہ واجه پنچگشا دات و
بکشات.

لہتین روچا رند، مردمان بادشاہ ہال دات:

چُنْت شپ اِنْت کہ ہِیت دُزّ ہر شپ شہرا رچنت و دگان و گسان
جننت و پُلنت. اے دگہ روچا، بادشاہا واجه پنچگش لوٹت و پہ
رہگیرانی گرگ و جنگا پرمان دات. واجه پنچگش پدا تپا گپت،
بزگ و اُنٹ ہُشک جنئے کرا آتک و پہ آییئے جنگا لاکارتی. جَنا
گوں ترس و لرزے ہال و ہوال کت و واجه پنچگشا وتی نوکین
گرپتاری گوشت. جَنا درائنت:

گم مکن! برئو ملکئے باپاریا پنجاہ کلدار بدئے و آییئے گد و
پُچان گوں ہرجینا، پہ یک روچے پچ بگر.

واجه پنچگشا جنئے ہبر زرت و باپاریئے پُچّ و ہرجینی اورتنت.
نون جَنا آرت ترّ کت و کمّے زہری مان آرتان مان ریتک. بازین
روگنی نانے ہم پتکی و ہرجینئے تھا کتنت. باپاریئے پُچی
واجه پنچگشئے گورا دانتنت. واجه پنچگش دیم پہ یک نیمگے سر
گپت و شت.

انچش رنوگا ات کہ اناگت راہا گوں ہپتین دزان دچار کپت. آیان
کہ واجه پنچگش گوں آپُچّ و دريسان و آ ہرجینا دیست، گوشتش:
آلہ بچہ، بگریت کہ باپارے گوں پرین ہرجینے. سک گل گپتنت.
رہگیران ارش و اترم کت و واجه پنچگش گپت و بست.

هُرَجِينِ جَهْلِ اَیْرِ گَیْتِکِ وَ دُرْسْتِیْگَیْنِ نَانِشِ وَ اَرْتَنْتِ. زَهْرَا وَتِی کَارِ
کِتِ وَ هَرِ هِیْتِیْنِ دُزْ مُرْتَنْتِ. وَ اَجَه پَنْچِکُشِ هَم مَهْتَلِ نَبُوتِ وَ هَرِ
هَیْتِیْنَانِی سِرْزُرْتِ وَ دَیْمِ پَه مَیْتِگَا بَیْرُوی کِتِ وَ رَسْتِ.

شِپِ گُوسْتِ وَ رُؤْچِ بُوتِ. سَبَاها پَه یِکِ گَلِ وَ بَالِے بَادِشَاهِیْ
دِرْبَارَا شُتِ. دِرُودِ وَ دِرْهَبَاتِے کِتِی وَ گُوشْتِی:

وَ اَجَه! مَنِ هَرِ هَیْتِیْنِ رَهْگِیْرِ گُشْتَنْتِ وَ سِرِ آوَرْتَنْتِ. بَادِشَاهِ بَازُوشِ
بُوتِ وَ چَه هَرِ نَیْمِگَا جَسِّ وَ شَابَاشِ بُرْزِ بُوتِ. بَادِشَاهَا نُونِ بَیْسْتِ
مَرْدِیْے پِگَارِ پَه وَ اَجَه پَنْچِکُشَا بَکْشَاتِ.

یِکِ رُؤْچِے، دِگَه مَلْکِیْے بَادِشَاهَا اِے مَلْکِیْے بَادِشَاهِ پَه جَنْگِ وَ
مُرْ گُوَاجَا رَیْنْتِ. بَادِشَاهَا دَاهِ پَرِیْنْتِ، وَ زَیْرِ وَ گَزِیْرِ پَرْمَانِ دَاَنْتِ تَانِ
گُونِ وَ اَجَه پَنْچِکُشِے هَمْرَاهِیَا، پَه جَنْگِے چِنِ وَ لَانْچَا، رَاهِ وَ
چَا رَگِے دِرِ بَگِیْجَنْتِ.

اِے رَنْدَا، بَزْگِیْنِ وَ اَجَه پَنْچِکُشِ دِپِ زَهْرْتَرِ وَ لَنْتِ هُشْکْتَرِ، گِسا
آتِکِ وَ چَه هَمَا دُورِ، گُونِ هَزَارَانِ بَدِ وَ بَیْرَاهِ پَه جَنْیْے جَنْگَا
لَاکَا رْتِی. گَرَّانِ وَ نَرَنْدَانِ گُوشْگَا آتِ: شَیْرِ وَ مَزَارَانِ یَلِّ، کَه نُونِ
بَادِشَاهَانِی جَنْگِ اُنِ سِرَا کِپْتِگِ. جَنَا پَه هَزَارِ بَدِ بَهْتِی وَ تَا چَه
آبِیْے لَنْتَانِ دَرِ وَ دَسْتِ کِتِ وَ چَه وَ اَجَه پَنْچِکُشَا هَالِ وَ هُوَالِے

مڪسدى جُست ڪت. وهڊے ڪه زانتى هبر چى انت، نون آييا
دلدارى و دلبدى دات و گوشتى: دلا مور و گم مکن، دلجم بئے ڪه
واجه پنچگش اے گشتا هم سوڀين بيت.

بامگواها وهڊے ڪه مردمانى مچ ڪنگ و جنگى شورينگئے تئل و
ثرمبانى تئوار مچت، نگهپانان يڪ سرمست و ثرندين ايسے گون
تنگوئين سنج و اراکان په واجه پنچگشا اورت و رسينت. واجه
پنچگشا گوشت: بادشاه گون وتى سپاها ديما برئوت و رهادگ
بگيپت، من وتا زوت رسينان.

جنا واجه پنچگش گيت، زينے سرا نادينت، يڪ تاگهين گڊے
زرت و گون ايسے زين و تنگا چگت و سڪ مهر بست و بوري
هئے ڪت.

نريان ڪه تان اے وهڊى آييءے پُشتا ڪس سوار نبوتگات، انچش
پيتگکا تٽڪ و تردان و گوزان ديم په جنگى لشڪرئے سرپا راه
ڪپت. هرديوين بادشاهانى لشڪر جنگا اتنت ڪه واجه پنچگشئے
نريان په درگے چه يڪ ڪرے سيران پيداگ ات. نريانے گر و
دار چه واجه پنچگشئے دستا در ات، جئومست و وڪاببالين اسپ
چه يڪ درچڪيءے چيرا گوست. واجه پنچگشئے دل چه ترسا

چیر تررتگ آت، درچکی بگل کت، بلہ چہ نریانئے بازین زورا،
درچک چہ بُنا در آتک و واجہ پنچگشئے بگلا منت. آییا ہم
درچک یلہ نادات. نریان بے سار و بے سما دیم پہ دژمنئے سپاہا
تتک. واجہ پنچگشا تہنا چیزے کہ دپا آت اے گال آت: کیان،
کیان، بداریت کہ کیان!

چہ کزا و پاکین کادرئے زورا، واجہ پنچگشئے بہت پُرزورات و
دژمنین بادشاہئے نام «کیان» آت. آییئے سپاہ و جندا دیست کہ
یک پهلوانییا بلاہین درچکے بگلا انت و بورتاچان، بادشاہئے
ناما گپیت و دیم پہ آییا پیداک انت. دژمنئے سپاہ چہ ترسا دلترک
بوت و تتک. مرئے پٹ یلہ دات و لشکرا پرؤش وارت. نون
واجہ پنچگشئے بادشاہا سوُب گنت و دیم پہ وتی کلالتا آتک.

واجہ پنچگش پیسر چہ آیان وتی لوگا آتک و رست. جنا چہ
اسپئے سرا ایر گیتک، پُج و پوشاک بدلینتنت و تاسے آپ و
شربت وارینت.

اے دگہ سباہا، بادشاہا دیوان کت و پہ جنگئے گت و سوُبئے
وشیا مزنین جشنے گپت. واجہ پنچگشی وتی کرا نادینت. نون آ

مزنین پرمڑاين مردے نام کپت، بادشاہئے راستی کشئے نندوک
بوت و پہ یک بلاہین جاہ و جاگھے رست.

بلہ بزبان! مارا چہ واجہ پنچکشا ہچ چیزے نرست و گون ہشک
و ہالیگین دستے پر ترّت و آتکین.

Wájah Panchkosh

Tahlén tanbák, shirkenén hormá, shap jáh o róch jáh, shahré ger o shahré bell, shaydáén bédel.

Hastat róché, hastat rózgáre, hastat mardé ke námi Wájah Panchkosh at. Á yak béwas o nézgáren mardé at ke, wati róch o rózgári yak halkéa pa purýageri o mozza gwázént.

Yak róché, wahde Wájah Panchkosh gesá átk o raset, áyiay chamm pa panch moshkáni sará kapt ke garhuay tahá mortagant. Moshki chá garhuá dar kotant, wati jani tawár kot o gwashti: Záná, taw nazánay ke mani nám Wájah Panchkosh ent? Man kadi ent átkagon o taw maná áp o naganéay jostá ham nakanay?

Latthi zort o pa janay janagá pád átk. Janá wati mard zánt, shiwár o hozzháren janéné at. Paméshá dasti bast o gwashti: Béchakk ke tayi nám Panchkosh ent, chiyá ke á panchén moshk taw jatag koshtagant. Á dega yak moshké ham jata nakanant o taw panch dánag yakjáh jatag koshtag. Man chón tará namannán! Bazhn ent ke é halkay bádsháh o áyiay ráj tará pajjáha nayárant o drosta nakanant. Agar é jágahay badalá, taw dega bádsháhéay molká buténay, tayi kadresh báz géshter zánt. Man ham ásudag o pa asrát bután.

Wájah Panchkoshá wati janay é dhawlén satáh sakk wassh butant, bawari kot o wati delá gwashti: Pa rásti, man hamé dhawlén mardé án o é warhén satáhá karzán.

Nazánti ke janá malandh kotag o pa kalág zortag o é kalág yak róché pa áyiá baláha bant. Wájah Panchkosh cha hamé satáhán garm gept o yak páday sará óshtát ke: É shahrá bellén o dega bádsháhi molkéa berawén.

Har che ke janá ingor o ángor kot Wájah Panchkoshá namannet. Nun jan béwass but o wati nepád o bunddhak zort o haray sará kotant o, har do cha é shahrá dém pa dega shahré rahádag geptant.

Dega bádsháhay molkéá átk o rasetant. Pa wat yak koddholé bast o jekkesht kot. É shapesh róch but o bámgwáhá Wájah Panchkoshá wati barót charp kot o táb dátant. Bádsháhay diwáná shot, kamarzánigé basti o nesht.

Bádsháhá wasshátk kot o námi jost gept. Wájah Panchkoshá wati nám gwasht. Bádsháhá áyiy choshén námay máná jost kot. Áyiyá darráént ke:

Man panch mazár yakjáh yak róché jatag koshtagant.

Bádsháh báz wassh but o panch marday pagári pa áyiyá bakshát.

Nun Wájah Panchkosh pa yak thahl o sháné gesá shot o wati sajjahén hál o hawáli pa janá sar kotant. Hamá bégáhá áyiyá márhiáni honarkár o thahénók lóthetant o yak márhiéay bandagá parmán dátant. Chizé zarri ham pésará dátant ke cha sabáhá báyad ent márhiay bandagay kára belaggant o goláyésh bant.

Nun Wájah Panchkoshá har róch wati barót charp o chang kotant o bádsháhay diwáná shot. Yak róché negahpáná bádsháh hál dát: Chont wahd ent ke apsáni báharhay korragáni sará yak mazaré kaptag. Har shapa kayt o do say korraga gipt o wárt.

Bádsháhay wazir o wakilán gón wat shawr kot, tán bádsháhá begwashant: Pa é mazáray gerag o koshagá, Wájah Panchkoshá parmán bekan ke, á panch marday pagára moptá gipt o wárt.

Bádsháhá Wájah Panchkosh lótháént o gwashti: Yak mazaré hél geptag, har shapa kayt o cha sháhi apsáni korragán do say dánaga gipt o wárt. Abéd cha taw, wati darbára dega mardé nagendán ke mára cha é baláhá bechotthénit.

Wájah Panchkoshá wati barót táb dátant o gwashti: O bádsháh! É wa káre naent, balkén cha eshiá sakterén kár ham pa man hech naant. Mardé ke cha panch mazáray koshagá nabajjit o thappiga nabit, é yakkén mazáray koshag pa áyiá káre naent. Diwáná jass dát o shábásh kot. Gorhá diwán prosht.

Wájah Panchkosh mallán mallán dém pa gesá shot. Gón rasagá, latthi zort o janay janagá pád átk.

Janá gwasht: Tará chón ent ke wassh o wadánká mani janagá lákáray?

Áyiá gwasht: Taw maná chosh wár o darpadar kotag. Agar taw mani nám Wájah Panchkosh per mabastén o á wasp o satáh makoténant, maróchi é baláh mani sará nakapt.

Janá gwasht: Nun gapp chi ent?

Gwashti: Tayi shámgórrí! Maróchi bádsháhá gwashtag ke yak mazáre har shap kayt o áyiay apsáni korragána wárt. Nun maná pa áyiay gerag o koshagá parmán dátagi o maná lóthit pa har dáb, á mazará begirán o zendaghá bádsháhá pésh bedarán. O nazántén jan! Mani pet o pirán kadi mazár zendaghá geptag tán mani bárig bit?

Janá darráént: Bádsháh tará panch marday pagár moptá nadant. Á róch ke man tará mán wati halká gwasht, taw namannet o pádet yak kawshá kotant ke man mazárkosháni bacch án. Pa mani janagá latthet chet o pád átkay o laddh o bár kanagay parmánent dát. Nun ke inchok zarra geray báyard ent ke bádsháhay parmáná bemannay.

Nun Wájah Panchkosh tapá gept o gwashti: Maná nepád o lehépé hách beday ke tapig án.

Bale janá delbaddhi dát o gwashti: Zut kan, haré dar géj, tán wati bár o bonagá beladdhén o cha edán berawén.

Wájah Panchkosh shapnémá pa haray pad janagá shot. Cha kazá, é hamá wahd at ke mazár ham pa korragáni waragá átk. Anágat gón Wájah Panchkoshá dhikki wart. Bale shap tahár at o Panchkoshá pa sharri nadist. Áyiá pegr kot balkén haré. Gón halgar o halabásh, dasti jat o har doén góshi sakk mohr dashtant. Kasshakáni kot o pa lógá borti.

Janá gwánk jat: Gón zamzili mohr beband, masendit o marawt ke bándá hayrána bayén.

Wájah Panchkoshá ham dast o pádi gón zamzil mohr bastant. Mazára gón wat gwasht: É chónén baláhé ke mani góshi haréay dhawlá geptant o gerr kanán pa é ásáni áwort o bast?! Bétawár but o hech nasoret.

Yak wahdé jan pád átk tán bazzagén hará káh o kadimé bedant, tán yakbará chammi pa mazára kapt. Setthé koti o torsi jáná kapt, bale wati torsi cha Panchkoshá chér dát o wapt.

Róthekká, wahdé ke Wájah Panchkosh cha wábá pád átk o dhanná dar but, chammi ke pa mazára kapt, zánti ke áyiá haray jáhá hamá mazár geptag. Jáni larzagá lagget. Zut shot lehépé háchi kot o wapt, bale wáb nakapt. Janá har ché delbaddhi o deljami dát, áyiá namannet o gwashti: Maná torsit.

Sohbay sará, janá mardomé kalátá rawán kot tán bádsháhá begwashant ke Wájah Panchkoshá mazár geptag, beyáyant o áyiá bebarant. Chiyá ke Wájah Panchkoshá dóshi cha mazáray jangá dam bortag o nun waptag o wat átka nakant.

É hál ke bádsháhá sar but gón wati drostigén wazir o gazirán Wájah Panchkoshay jágahá átk. Mazáresh dist ke áyiay márhiay kashá yak kerré gón zamzil bastag. Mazáresh gept o bort.

Bégáhá Wájah Panchkoshá wati pocch o darés badal kotant, baróté charp kot o bádsháhay darbára shot. Bádsháh, gón wazir o gazirán áyiay démá pád átk o cha

har kash o kerrá, jass o shábásh macchet. Nun bádsháhá dah marday anám pa Wájah Panchkoshá dát o bakshát.

Lahtén róchá rand, mardomán bádsháh hál dat: Chont shap ent ke hapt dozz o rahgir har shap shahrá rechant o dokkán o gesána janant o polant. É dega róchá bádsháhá Wájah Panchkosh lóthet o pa rahgiráni gerag o janagá parmán dát. Wájah Panchkosh padá tapá gept, bazzag o lonth hoshk janay kerrá átk o pa áyiay janagá lákárti. Janá gón tors o larzé hál o hawál kot o Wájah Panchkoshá wati nókén gereptári gwasht. Janá darráént: Gam makan! Beraw molkay bápáriá panjáh kalladár beday o áyiay god o pocchán gón horjiná, pa yak róché pach beger.

Wájah Panchkoshá janay habar zort o bápáriay pocch o horjini áwortant. Nun janá árt tarr kot o kammé zahri mán ártán mán rétk. Bázén rógeni náné ham patki o horjinay tahá kotant. Bápáriay pocchi ham Wájah Panchkoshay gwará dátant. Wájah Panchkosh dém pa yak némagé sar gept o shot.

Anchosh rawagá at ke anágat ráhá gón haptén dozzán dochár kapt. Áyán ke Wájah Panchkosh gón á pocch o darésán o á horjiná dist, gwashtesh:

Alle bacha, begerét ke báparé gón porrén horjiné. Sakk gal geptant. Rahgirán orosh o otrom kot o Wájah Panchkosh gept o bast.

Horjin jahl ér gétk o drostigén nánesh wártant. Zahrá wati kár kot o har haptén dozz mortant. Wájah Panchkoshá ham mahtal nabut o har hapténáni sar zort o dém pa métagá bérawi kot o raset.

Shap gwast o róch but. Sabáhá pa yak gal o bálé bádsháhay darbára shot. Drud o drahbáté koti o gwashti: Wájah! Man har haptén rahgir koshtant o sar áwortant. Bádsháh báz wassh but o cha har némagá jass o shábásh borz but. Bádsháhá nun bist marday pagár pa Wájah Panchkoshá bakshát.

Yak róché, dega molkéay bádsháhá é molkay bádsháh pa jang o merh gwájárent. Bádsháhá dháh perrént, wazir o gazir parmán dátant tán gón Wájah Panchkoshay hamráhiá pa jangay chen o lánchá, ráh o chárage dar begéjant.

É randá, bazzagén Wájah Panchkoshay dap zahrter o lonth hoshkter, gesá átk o cha hamá dur, gón hazárán bad o béráh pa janay janagá lákárti. Gorrán o norondhán gwashagá at: Shér o mazárán bell, ke nun bádsháhani jangon sará kaptag. Janá pa hazár badbahti watá cha áyiay latthán dar o dast kot o cha Wájah Panchkoshá hál o hawálay maksadi jost kot. Wahdé ke zánti habar chi ent, nun áyiá deldári o delbaddhi dáti o gwashti: Delá mawar o gam makan, deljam bay ke Wájah Panchkosh é gashtá ham sóbéna bit.

Bámgwáhá wahdé ke mardománi mocch kanag o jangi sorénagay tabl o trombáni tawár macchet, negahpánán yak sarmast o trondén apsé gón tangawén sanj o erákán pa Wájah Panchkoshá áwort o rasént. Wájah Panchkoshá gwasht: Bádsháh gón wati sepáhá démá berawt o rahádag begipt, man watá zuta rasénon.

Janá Wájah Panchkosh gept, zénay sará nádént, yak tákahén godé zort o gón apsay zén o tangá chekktet o sakk mohr bast o bóri hay kot.

Naryán ke tán é wahdi áyiay poshtá kas swár nabutagat, anchosh pitkoká tatk o traddán o gwazán dém pa jangi lashkaray serapá ráh kapt. Har doén bádsháháni lashkar jangá atant ke Wájah Panchkoshay naryán pa drekké cha yak kerré serrán pédák at. Naryánay ger o dár cha Wájah Panchkoshay dastá dar at, jawmast o wakábbalén aps cha yak drachkéay chérá gwast. Wájah Panchkoshay del cha torsá chér tarretagat, drachki bagal kot, bale cha naryánay bázén zórá, drachk cha boná dar átk o Wájah Panchkoshay bagalá mant. Áyiá ham drachk yala nadát. Naryán bésár o bésamá dém pa dozhmenay sepáhá tatk.

Wájah Panchkoshá tahná chizé ke dapá at é gál at: Kapán, kapán, bedárét, ke kapán!

Cha kazá o pákén káderay zórá, Wájah Panchkoshay baht porzór at o dozhmenén bádsháhay nám “Kapán” at. Áyiay sepáh o jendá dist ke pahlawánéá baláhén drachké bagalá ent o bórtáchán, bádsháhay námá gipt o dém pa áyiá pédák ent. Dozhmenay sepáh cha torsá deltrakk but o tatk. Merhay patth yala dát o lashkará prósh wárt. Nun Wájah Panchkoshay bádsháhá sób katthet o dém pa wati kalátá átk.

Wájah Panchkosh pésar cha áyán wati lógá átk o raset. Janá cha apsay sará ér gétk, pocch o póshák badalént o tásé áp o sharbat wárént.

É dega sabáhá, bádsháhá diwán kot o pa jangay katth o sóbay wasshiá mazanén jashné gept. Wájah Panchkoshi wati kerrá nádént. Nun á mazanén pormarháén mardé nám kapt, bádsháhay rásti kasshay nendók but o pa yak baláhén jáh o jágahé raset.

Bale bezán! Mára cha Wájah Panchkoshá hech chizé naraset o gón hoshk o háligén dasté per tarret o átkén.

چه یو هئائے انجیلا، اولی بھر

لَبزِ اِنسانِ بَوْت

1 بُنگِجَا، چه اَزَل، لَبزِ اَت. لَبزِ گُونِ هُدایا اَت و لَبزِ هُدائے جِنْدِ اَت. 2 چه اَزَلَا، لَبزِ گُونِ هُدایا اَت. 3 سَجَّهَیْنِ چِیزِ چه لَبزُے رَاها هَسْتِ بَوْتِنت و اَچِ اَ جَوْرُ بَوْتِگِیْنان، بے اَیْیا چِیزُے جَوْرُ نَبوْتِ 4. هَسْتِ و زَنْدِ چه اَیْیا پِیْداکِ بَوْتِ و اَ هَسْتِ مَرْدمانِ نُوْرِ و رُژْنِ اَت. 5 رُژْنِ مَانِ تَهاَرُوْکِیا دَرِپَشیْتِ و تَهاَرُوْکِیا کَدِی رُژْنِ زانْتِ نَکْتِگِ و بالادسْتِ نَبوْتِگِ.

6 یَهِیا نَامِیْنِ مَرْدِے وَدِی بَوْتِ کِه هُدائے شَوْنِ داتِگِیْنِ اَت. 7 اَ اَتِکِ کِه شَاهِدِ بَبِیْتِ و پِه اَ رُژْنَا گِواهِی بَدَنْتِ، تانِکِه سَجَّهَیْنِ مَرْدِمْ، چه اَیْیَے گِواهِیا اَیْمَانِ بَیارَنْتِ. 8 اَ وْتِ هَما رُژْنِ نَهاتِ، بلِه اَتِکِ تانِ پِه اَ رُژْنَا گِواهِی بَدَنْتِ. 9 هَما راسْتِیْنِ رُژْنِ، کِه سَجَّهَیْنِ مَرْدِمانِ نُوْرانِی کَنْتِ، نونِ مَانِ جَهاْنَا اَیْگِی اَت. 10 اَ مَانِ جَهاْنَا اَتِ و هُدایا چه اَیْیَے رَاها جَهاْنِ جَوْرُیْنْتِگاتِ، بلِه جَهاْنَا اَ پِجَاهِ نِیاوَرْتِ. 11 اَ وْتِ مَهاْلُوکْیَے دَرَنْیاما اَتِکِ و مَهاْلُوکا اَنْمِیْتِ. 12 بلِه پِه هَما مَرْدِمانِ کِه اَیْیِ اَشِ باوَرِ کُتِ و مِیْتِ، اَے هَکَّ و اِهْتِیارِ داتَنْتِ تانِ هُدائے چُکَّ بَبَنْتِ، 13 نِه چه هُوْنِ و اِنْسَانِ، نِه چه اِنْسَانِ لَوْطِ و نِپْسانِ واهْگانِ، چه هُدایا وَدِی بَوْتِنتِ.

14 لَبزِ اِنْسَانِ بَوْتِ و مِیْے دَرَنْیاما جَاگِهی کُتِ. ما اَیْیَے شَانِ و شَوْکْتِ دِیَسْتِ، شَانِ و شَوْکْتِے کِه پَتْیَے یِگِیْنِ چُگا کَرَزْتِ و چه رَهْمَتِ و راسْتِیا پُرَّ اَتِ. 15 یَهِیائے شَاهِدِی اَشِ اَتِ کِه، گِوانِکِ جَتِ و گوشتِی: «اَے هَما کَسِ اِنْتِ کِه اَیْیَے بارِوا مَنِ گوشتِ: چه مَنِ و رَنْدَ کَنْیْتِ، بلِه چه مَنِ مَسْتَرِ و دِیْماتَرِ اِنْتِ. چِیا کِه اَ پِیْسَرْتَرِ چه مَنِ بَوْتِگِ.» 16 ما سَجَّهَیْنانِ چه اَیْیَے پُرْمِهرِیْنِ رَهْمَتْیَے نُهْپِیا هَرِ و هَدِ بَرِکْتِ گِیْتِگِ. 17 اَے راسْتِ اِنْتِ کِه تَنوْرَاتِ پِه ما چه مَوْسایا بَکْشِگِ بَوْتِگِ، بلِه رَهْمَتِ و راسْتِی، چه اِیْسَا مَسِیْها پِه

ما آتک و سر بوت. 18 هچگسا هُدا ندیستگ، بله آ یکدانگین چُک کہ پتئے زات و جنوہرا انت و چه سَجَّهینان گون آییا نزیکتر انت، هُدا پَجَّارینتگ.

پاکشودوکین یھیائے کُلو و پیگام

19 یھیائے شاہدی اش ات، وهدے کہ ارشلیمئے یهودیان، وتی لہتین دینی پیشوا و لاوی ٹگئے مردم آییئے کِرا رَوان دانت تان جُست بگرنت کہ: «تتو کئے ائے؟» 20 آییا وتا چه پَسَّو دئیگا دور نداشت، تچک و پہ راستی گوشتی: «من مسیہ نہان.» 21 آیان جُست کُت: «تتو الیاس ائے؟» گوشتی: «نہ.» جُستش کُت: «گُرا تتو آ وادہداتگین نبی ائے؟» پَسَّو داتی: «نہ.» 22 جُستش کُت: «گُرا تتو کئے ائے؟ ما باید انت پہ آیان کہ مارا رَوان داتگش پَسَّوے بدئیین. وتی باروا چه گوشئے؟» 23 آییا چه نبی ایشیائے کُلو لا پَسَّو دات و گوشتی: «من ہما تنوار آن کہ مان گیابانا گوانک جنت و گوشتیت، هُدائے راہا راست و تچک کُنیت.»

24 چه اے رَوان داتگین کاسدان لہتین پریسی انت. 25 جُستش کُت: «اگن تتو نہ مسیہ و نہ الیاس ائے و نہ ہما نبی، گُرا پہ چه پاکشودی دئیئے؟» 26 یھیایا پَسَّو دات: «من گون آیا پاکشودی دئیان، بله گسیا شمئے درنیاما جاہ جتگ کہ شما آییا نزانیت. 27 آ چه من و رند کُنیت، بله من آییئے کئوش بندانی بوجگئے لاهک ہم نہان.» 28 اے کار اُردنئے کئورئے آ دستا، مان بیئت انیایا پیش آتک، ہما جاگہا کہ یھیایا مردم پاکشودی دانت.

هُدائے گورانڈ

29 اے دگہ روچا، وهدے کہ یھیایا ایسا دیست کہ دیم پہ اییا پیداک انت، گوشتی: «بچاریت! اش انت هُدائے آ گورانڈ کہ جھائے گناہان دور کنت. 30 اش انت آ گس کہ اییے باروا من گوشتگ: «چہ من و رند کئیت و چہ من مَستر و دیماتر انت، چیا کہ پیش چہ من بوتگ.» 31 من پچاہ نیاورت، بلہ آتکان تان گون آپا پاکشودی بدئیان و اے ڈئولا آ پہ بنی اسرائیلیان زانگ و پدّر ببیت.»

32 یھیایا وتی گواھی اے پیما دیما بُرت: «من هُدائے روہ دیست کہ کیوتیے ڈئولا چہ آسمانا ایر آتک و اییے سَرا نِشت. 33 من آیی نزان، بلہ آ گسا کہ منا روان داتی تان گون آپا پاکشودی بدئیان، گوشتگ آتی: «وهدے کہ تئو دیست روہ پہ گسیئے سَرا ایر بیئیت و بِنَدیت، بزآن آ ہما گس انت کہ گون هُدائے پاکین روہا پاکشودی دنت.» 34 من اے چیز دیستگ و گواھی دئیان کہ آ هُدائے چک انت.»

ایسائے اولی مرید

35 اے دگہ روچا، یھیایا گون وتی دو مُریدا اوشتاتگات. 36 وهدے کہ یھیایا ایسا دیست چہ اوڈا گوزگا انت گوشتی: «اش انت هُدائے گورانڈ.» 37 آ دوین مُریدان اے ہبر اشکت و ایسائے رندا روان بوتنت. 38 ایسایا چک ترینت و آ دوینی دیستنت کہ اییے رندا ایگا انت، چہ آیان جُستی کُت: «شما چے لوٹیت؟» آیان گوشت: «رَبّی! (بزآن: او اُستاد!) تئی جاگہ کجا انت؟» 39 اییا گوشت: «بیاییت و بچاریت!» گُرا آ دوین شُنتت و دیستش کہ کجا نِشتگ و روچے منتگین بہرا ہمایئے کِرا منتنت. بیگاہ ات و دیگرے جاور.

40 يَهِئَاۤءَ هِبْرَانِي اِسْكَنْغَا رَنْد، يِگے چہ آيان کہ ايسائے رندا شتنت، شَمون پِئْرُسْے برات، اَنْدْرِياس اَت. 41 آيا اولاً وتي برات شَمون وَدِي كُت و گوشتي: «ما مَسِيه دَر گَيْتِك.» 42 رندا، آيا شَمون ايسائے كِرَا بُرَت. ايسايا شَمون چارت و گوشتي: «تئو شَمون، يوهَنَّاے چُكَّ ائے. بله چہ اِد و رندا، تئِي نام كَنِيپَا بيت.» كَنِيپَاے مانا پِئْرُسْ، بزان تَلار.

پيليپس و نثاييل

43 اے دگه رُوچا، وهدے کہ ايسايا لُوْتِت جَلِيلا برئوت، پيليپسي دَر گَيْتِك و گوشتي: «منِي رندا بيا.» 44 پيليپس هم، پِئْرُسْ و اَنْدْرِياسْے ڈُولا، چہ بئيت سئيدائے مردمان اَت. 45 پيليپس هم شُت و نثاييلي شوهاز كُت و گوشتي: «ما آ كَس کہ موسايا مان تئوراتا مستاگ داتگ و آ دگه نبيان هم آيئے باروا گوشتگ، ديستگ و دَر گَيْتِكْ. آ ايسا ناسِري، ايسپْے چُكَّ اِنْت.» 46 نثاييلا گون آيا گوشت: «چُش بوت كنت کہ چہ ناسِرها هم شَرِيْن چيزے دَر بكَپِيت؟» پيليپسا گوشت: «بيا و بچار!» 47 وهدے کہ ايسايا نثاييل ديست کہ ديم په آيا پيداك اِنْت، گوشتي: «اے هما تچكين بني اسراييلي اِنْت کہ آيئے دِلا هِج پئيمين مندر و ريك نيست.» 48 نثاييلا جُست كُت: «تئو منا چه كجا زانئے؟» ايسايا پَسْئو دات: «پيش چه اشي کہ پيليپس ترا تئوار بكنت، من ترا هما وهدا ديست کہ اِنجيرئے دُرچكئے چيرا اَتئے.» 49 نثاييلا گوشت: «او اُستاد! تئو هُدائے چُكَّ ائے، تئو اسراييلئے بادشاه ائے.» 50 ايسايا پَسْئو دات: «په اے هاترا کہ من گوشت: ترا اِنجيرئے دُرچكئے چيرا ديستگان، ايمانِت اورت. چه اے چيزا مَسْتَرِيْن كِنْدئے.» 51 كُرَا گون آيا گوشتي: «يَكِين بزانيت کہ چه اِد و رندا، شما آسمانا پِچ كِنْدِيْت و هُدائے پَرِيشتگ ديم په انسانئے چُگا، کہ من آن، جَهْل و بُرْز كايِنْت و رئونْت.»

Labz ensán but

1 Bongéjá, cha azal, Labz at. Labz gón Hodáyá at o Labz Hodáay jend at. 2 Cha azalá, Labz gón Hodáyá at. 3 Sajjahén chiz cha Labzay ráhá hast butant o ach á jórh-butagénán, bé áyiá chizé jórh nabut. 4 Hasti o zend cha áyiá pédák but o á hasti mardománi nur o rozhn at. 5 Rozhn mán tahárókiá drapshit o tahárókiá kadi rozhn zánt nakotag o báládast nabutag.

6 Yahyá námén mardé wadi but ke Hodáay shón-dátageén at. 7 Á átk ke sháhed bebit o pa á rozhná gwáhi bedant, tánke sajjahén mardom, cha áyiay gwáhiá immán beyárant. 8 Á wat hamá rozhn naat, bale átk tán pa á rozhná gwáhi bedant. 9 Hamá rástén rozhn, ke sajjahén mardomán nuránia kant, nun mán jaháná áyagi at. 10 Á mán jaháná at o Hodáyá cha áyiay ráhá jahán jórhéntagat, bale jaháná á pajjáh nayáwort. 11 Á wati mahlukay darnyámá átk o mahluká á namannet. 12 Bale pa hamá mardomán ke áyi-esh báwar kot o mannet, é hakk o ehtiyár dátant tán Hodáay chokk bebant, 13 na cha hón o ensán, na cha ensáni lóth o napsáni wáhagán, cha Hodáyá wadi butant.

14 Labz ensán but o may darnyámá jágahi kot. Má áyiay shán o shawkat dist, shán o shawkaté ke Petay yakkén Chokká karzet o cha rahmat o rástiá porr at. 15 Yahyáay sháhedí esh at ke, gwánk jat o gwashti: "É hamá kas ent ke áyiay bárawá man gwasht: Cha man o randa kayt, bale cha man master o démáter ent. Chiyá ke á pésarter cha man butag." 16 Má sajjahénán cha áyiay pormehréén rahmatay tohpayá har wahd barkat geptag. 17 É rást ent ke Tawrát pa má cha Mussáyá bakshag butag, bale rahmat o rásti, cha Issá Masihá pa má átk o sar but. 18 Hechkasá Hodá nadistag, bale á yakdánagén Chokk ke Petay zát o jawhará ent o cha sajjahénán gón áyiá nazzikter ent, Hodá pajjáréntag.

Pákshódókén Yahyáay kolaw o paygám

19 Yahyáay sháhedí esh at, wahdé ke Orshalimay Yahudián, wati lahtén dini péshwá o Láwi thakkay mardom áyiay kerrá rawán dátant tán jost begerant ke: "Taw kay ay?" 20 Áyiá watá cha passaw dayagá dur nadásht, tachk o pa rásti gwashti: "Man Masih naán." 21 Áyán jost kot: "Taw Eliás ay?" Gwashti: "Na." Jostesh kot: "Gorhá taw á wádah-dátageén nabiy ay?" Passaw dáti: "Na." 22 Jostesh kot: "Gorhá taw kay ay? Má báyard ent pa áyán ke márá rawán dátagesh passawé bedayén. Wati bárawá ché gwashay?" 23 Áyiá cha nabiy Eshayáay kawlá passaw dát o gwashti: "*Man hamá tawár án ke mán gyábáná gwánka jant o gwashit, Hodáay ráhá rást o tachk kanét.*"

24 Cha é rawán-dátageén kásedán lahtén Parisi atant. 25 Jostesh kot: "Agar taw na Masih o na Eliás ay o na hamá nabiy, gorhá pa ché pákshódia dayay?" 26 Yahyáyá passaw dát: "Man gón ápá pákshódia dayon, bale kaséá shomay darnyámá jáh jatagb ke shomá áyiá nazánét. 27 Á cha man o randa kayt, bale

man áyiy kawshbandáni bójagay láhek ham naán." 28 É kár Ordonay kawray á dastá, mán Bayt-Anyáyá pesh átk, hamá jághá ke Yahyáyá mardom pákshódi dátant.

Hodáay Gwarándh

29 É dega róchá, wahdé ke Yahyáyá Issá dist ke dém pa áyiá pédák ent, gwashti: "Bechárét! Esh ent Hodáay á Gwarándh ke jahánay gonáhán dura kant. 30 Esh ent á kas ke áyiy bárawá man gwashtag: 'Cha man o randa kayt o cha man master o démáter ent, chiyá ke pesh cha man butag.' 31 Man pajjáh nayáwort, bale átkán tán gón ápa pákshódi bedayán o é dhawlá á pa Bani Esráylián zánag o paddar bebit."

32 Yahyáyá wati gwáhi é paymá démá bort: "Man Hodáay Ruh dist ke kapótéay dhawlá cha ásmáná ér átk o áyiy sará nesht. 33 Man áyi nazánt, bale á kasá ke maná rawán dáti tán gón ápa pákshódi bedayán, gwashtagati: 'Wahdé ke taw dist Ruh pa kaséay sará ér beyayt o benendit, bzán á hamá kas ent ke gón Hodáay Pákén Ruhá pákshódia dant.' 34 Man é chiz distag o gwáhia dayán ke á Hodáay Chokk ent."

Issáay awali morid

35 É dega róchá, Yahyá gón wati do moridá óshtátogat. 36 Wahdé ke Yahyáyá Issá dist cha ódán gwazagá ent gwashti: "Esh ent Hodáay Gwarándh." 37 Á doén moridán é habar eshkot o Issáay randá rawán butant. 38 Issáyá chakk tarrént o á doéni distant ke áyiy randá áyagá ant, cha áyán josti kot: "Shomá che lóthét?" Áyán gwasht: "Rabbi! (Bzán: O ostád!) Tayi jágh kojá ent?" 39 Áyiá gwasht: "Beyáyét o bechárét!" Gorhá á doén shotant o distesh ke kojá neshtag o róchay mantagén bahrá hamáyiay kerrá mantant. Bégáh at o digaray jáwar.

40 Yahyáyá habaráni eshkonagá rand, yakké cha áyán ke Issáay randá shotant, Shamun Petrosay brát, Andriás at. 41 Áyiá awalá wati brát Shamun wadi kot o gwashti: "Má Masih dar gétk." 42 Randá, áyiá Shamun Issáay kerrá bort. Issáyá Shamun cháret o gwashti: "Taw Shamun, Yuhannáay chokk ay. Bale cha ed o rand, tayi nám Kaypá bit." Kaypáay máná Petros, bzán talár.

Pilipos o Natnáyil

43 É dega róchá, wahdé ke Issáyá lóthet Jalilá berawt, Piliposi dar gétk o gwashti: "Mani randá beyá! 44 Pilipos ham, Petros o Andriásay dhawlá, cha Bayt-Saydáay mardomán at. 45 Pilipos ham shot o Natnáyili shóház kot o gwashti: "Má á kas ke Mussáyá mán Tawrátá mestág dátag o á dega nabiyan ham áyiy bárawá gwashtag, distag o dar gétkag. Á Issá Náseri, Issopay chokk

ent." 46 Natnáyilá gón áyiá gwasht: "Chosh buta kant ke cha Náserahá ham sharrén chizé dar bekapit?" Piliposá gwasht: "Beyá o bechár!" 47 Wahdé ke Issáyá Natnáyil dist ke dém pa áyiá pédák ent, gwashti: "É hamá tachkén Bani Esráyili ent ke áyiay delá hech paymén mandr o repk nést." 48 Natnáyilá jost kot: "Taw maná cha kojá zánay?" Issáyá passaw dát: "Pésh cha eshi ke Pilipos tará tawár bekant, man tará hamá wahdá dist ke enjiray drachkay chérá atay." 49 Natnáyilá gwasht: "O ostád! Taw Hodáay Chokk ay, taw Esráyilay bádsháh ay." 50 Issáyá passaw dát: "Pa é háterá ke man gwasht: "Tará enjiray drachkay chérá distagon' immánet áwort. Cha é chizá masteréna genday." 51 Gorhá gón áyiá gwashti: "Yakin bezánét ke cha ed o rand, shomá ásmáná pacha gendét o Hodáay préshtag dém pa Ensánay Chokká, ke man on, jahl o borza káyant o rawant."